

ТУНДЖЕР ДЖЮДЖЕНОГЛУ

**МАТРЬОШКА
(ЛЮБОВНА КОМЕДІЯ)
MATRUŞKA
(Bir Aşk Komedişi)**

(Чорна комедія на дві дії)

Tuncer Cucenoglu
tcucenoglu@hotmail.com
cucenoglutuncer@gmail.com
www.tuncercucenoglu.com

Перекладач: Олександр Кучма
turperevod@rambler.ru

ДІЙОВІ ОСОБИ:

ВОНА – 30 років, приваблива, має запальний характер.

ВІН – 45 років, сивий, імпозантний, відомий сценарист.

ЧАС: Наші дні.

МІСЦЕ ДІЇ: Стамбул.

ДЕКОРАЦІЇ:

Посеред сцени стоїть невеличкий столик. На ньому – попільничка. З двох сторін – по стільцю.

Десь у зручному місці – музичний центр.

На підлозі – подушки для сидіння.

По обидва боки сцени – по телефону.

ДІЯ ПЕРША

(Тихо.

Спершу заходить Вона, потім – Він... Обидва не зовсім тверезі... Вона, очевидно, готується влаштувати скандал. Він заходить. Вона закурює. Їй ось-ось увірветься терпець. У Нього в руках таця, на якій стоять дві чарки, пляшка та тарілка зі звичайною турецькою закускою - горішками. Він акуратно розставляє все це на столі, наливає по чарці, сідає на один зі стільців, піднімає свою чарку.)

ВІН: (М'яко) Здрастуй!

ВОНА: (Різко) Що ти собі дозволяєш?

ВІН: А що трапилось?

ВОНА: Він іще питає!

ВІН: А так гарно вечір починався... Сиділи за столом, милувалися морем. А потім тебе мов підмінили. Точніше сказати, після того, як ти сходила в туалет. Прийшла: «Ходімо звідси!».

Що тебе так засмутило?

ВОНА: А то ти не знаєш...

ВІН: А що я мушу знати?

ВОНА: Вчора, здається, у тебе занедужала теща, і твоя благовірна до неї за місто?

ВІН: Ну, поїхала...

ВОНА: Ти мене іще позавчора про це попередив... Сказав, що ми тепер зможемо поїхати до тебе. Але в останній момент зателефонував і сказав, що до тебе приїжджає дочка. І вчора ввечері вона приїхала...

ВІН: То ти розсердилася через те, що я мусив зустріти дочку? А хіба ти сама мені не казала, що будеш до цього ставитися з розумінням? Хіба ми з тобою одразу про це не домовились?

ВОНА: Не верзи дурниць!

ВІН: Це я верзу дурниці? Хіба не ти казала, що ніколи не ревнуватимеш мене до дочки?

ВОНА: Я ніколи й не ревнувала тебе до твоєї дочки!

ВІН: Ну то в чому річ?

ВОНА: Та ніяка дочка до тебе вчора не приїжджала... Просто ти так мене спровадив, от і все... Я про це дізналася, коли вийшла начебто в туалет! Я подзвонила дружині твого шурина. Сказала, що я подруга твоєї дочки...

ВІН: (Вимушено) Ну, не приїхала... Завтра приїде... Ну то й що?

ВОНА: Чому ти вирішив мені збрехати?

ВІН: Я не міг за тобою заїхати. У мене не було грошей...

ВОНА: Знову брешеш! В тебе була інша жінка! Я чула по телефону брязкіт посуду. Ще й подумала, дурепа, що це, мабуть, твоя дочка зі столу прибирає. Ти мене маєш за ідіотку? Я чула, як вона там регоче, сучка!

ВІН: Я телевизор дивився, а жінка саме прибирала зі столу. Ні, не те, що ти подумала! По телевизору... Хіба жінка не може прибирати зі столу?

ВОНА: І хтиво реготати при цьому?

ВІН: На неї в ліжку чекав коханий... Він бажав, щоб вона якнайшвидше прийшла. Що ж їй робити?

ВОНА: Авжеж, хто зна, якими ти її неподобствами заманював у ліжку!... От вона й поспішала, та так, що весь посуд потрощила!

ВІН: Постривай. Я ж тобі сказав, що це в телевизорі...

ВОНА: Ага! А я й повірила! Зовсім забрехався! Та скажи ж ти вже правду, зізнайся!

ВІН: Та що ти таке кажеш? Ну, як дитя мале, їй Богу!

ВОНА: Потім, вже в ліжку, я почала міркувати. Ніяк не могла заснути. О третій годині я підскочила!.. Я зрозуміла, що той розпусний сміх не належав твоїй дочці. Я знову тобі подзвонила! Ти не підійшов. Дрихнув, мабуть, в обіймах тієї шльондри!.. Я божеволіла... Визирнула в вікно. Жодного таксі! А то б я тебе заскочила! Я б і тебе порішила, і її! А сама б у тюрму пішла!

ВІН: От і добре, що не було.

ВОНА: Чого не було?

ВІН: Таксі. Звідки в тебе ці божевільні думки? Просто якийсь Отелло місцевого розливу, тільки що в жіночій подобі! Це ж просто нісенітниця, оце все, що ти собі надумала! Втім, для вас, риб, це типово. От цікаво, а Отелло теж був за гороскопом Риба? Їй-Богу, це варто перевірити.

(Він потроху підсувається до Неї. Простягає руку, щоб провести по її волоссю. Вона відсмикує голову.)

ВОНА: Прибери свої паскудні ручиська!.. Інших мацав, а тепер до мене лізеш? Забирайся тепер від мене! Бридота! Ти мені просто бридкий!

ВІН: Припини вже.

ВОНА: Не припиню! Хамло!

ВІН: Припини, кажу. Не кричи.

ВОНА: А я буду кричати!

ВІН: Ми ж у чужій квартирі. Ще почують...

ВОНА: (Кричить) Нехай чують!

ВІН: (Намагається затулити їй рота) Сорому не оберешся!

ВОНА: Я хочу, щоб усі чули!..

ВІН: (Намагаючись завадити їй) А якщо хтось викличе поліцію? Ти хочеш, щоб завтра наші фотографії красувалися в газетах? Відомого сценариста застукали з молодою коханкою. Наші фотографії на всю полосу. І підпис: «Одружений сценарист та його коханка намагаються приховати обличчя». А що, як ми потрапимо в лабеті папарацці?

(Вона продовжує верещати. Він дає їй ляпаса.)

ВОНА: (Приголомшено) Ти... Ти мене вдарив!..

(Отямлюється і теж дає йому ляпаса.)

ВІН: (Хапає з підлоги подушку для сидіння й намагається ним захиститися.)

ВОНА: (Теж хапає подушку й лупцює його.) Ах, ось ти як? Отак?

(Знесилені, припиняють бійку. Він випускає з рук подушку. Вона теж. Сідають.)

ВІН: Ну, куди це годиться? До чого ми з тобою дійшли?

ВОНА: За сім місяців ми ось до чого докотилися. А все через тебе!.. Це все твоя брехня!.. Це твоя облуда!..

ВІН: Можна подумати, один я облудник. А ти геть ні в чому не винна.

ВОНА: Не винна!.. Геть ні в чому!.. Я з самого початку була з тобою щира!..

ВІН: Он як! Ну то може пригадаємо? А?

ВОНА: Пригадаємо!

ВІН: Як все гарно починалося...

(Фойє театру. Вона стоїть із сигаретою в одній руці та склянкою чаю в іншій. Заходить Він. Роздивляється довкола. Одразу ж помічає її.)

ВІН: Добре, що вибрався-таки в театр. Що не робиться – все на краще. А може... Було б непогано. Стоїть. Думає, що так вона виглядає ефектніше... І не помиляється. Якби вона сиділа, я б не зміг роздивитися її ніжки. Ох, які гарні ніжки! Мов виточені.

(Вона помічає його. Той блискавично відводить від неї погляд.)

ВОНА: Хто це? Обличчя знайоме. І миттю очі вбік. Мабуть, на мене витріщався.

(Вона вдає, що їй байдуже до нього, але краєм ока слідкує за ним.)

ВІН: (Знову кидає погляд на неї.) Вдає, що їй байдуже. А сама зацікавилася. Краще зробити вигляд, що я роздивляюся її тишком-нишком. А вона і справді гарна. Трохи молодша за мене. Та й не трохи, а добряче. Але в такому віці жінок тягне до зрілих чоловіків, як оце я. Дідусь Фрейд таки мав рацію. О! Треба запам'ятати цю думку. Потім десь її можна буде приткнути.

ВОНА: Звідкіля ж я його знаю? Може фото в газеті бачила? А, мабуть він виступав у якійсь програмі по телевізору... Точно, я його десь бачила. Інтуїція мене ніколи не підводить. Чи може, я все-таки помиляюся? Господи, таж обличчя точно знайоме!

ВІН: Тільки б не показати, що я її хочу! Жінкам не до вподоби хтиві погляди. Я повинен виглядати трохи наївно. Можливо, треба вдати з себе просто поціновувача її краси.

ВОНА: Приємний чоловік. Справді, дуже приємний. І досить-таки високий. Принаймні, вищий за мене. І не дивиться на мене, як хижак на жертву.

ВІН: Тільки не дивися на неї, як хижак на жертву! Слідкуй за собою!

ВОНА: І волосся не фарбоване. Якраз виглядає на свій вік.

ВІН: Саме час познайомитись...

(Лунає гучний дзвінок. Але це не звичайний театральний дзвінок. Звук у нього такий, ніби хтось б'є ополоником по каструлі. Обидва здригаються. Дзвінок буквально налякав їх.)

ВІН: (До неї) Дивний звук, правда?

ВОНА: (Приязно) Це Ви про що?

ВІН: Про дзвінок. Сказати по правді, він мене навіть трохи налякав. А Вас?

ВОНА: Не те, щоб налякав... Ну, так собі...

ВІН: Я б не хотів, щоб Ви мене неправильно зрозуміли...

ВОНА: Я Вас слухаю.

ВІН: Ми з Вами не могли десь зустрічатися?

ВОНА: Ви знаєте, я те саме подумала. Наче ми вже десь бачились...

ВІН: І в мене те саме відчуття. Але я навіть не дивуюсь. У мене таке враження, ніби між нами пройшов електричний струм.

ВОНА: Я прямо на мить відчула себе трансформатором. Не люблю електрики. Відтоді, як її винайшли, зникла вся романтика... Наприклад, полум'я свічки...

ВІН: Тоді я беру свої слова назад. Не хочу Вас засмучувати.

ВОНА: То пусте.

(Обидва розглядають одне одного, намагаючись робити це потайки. Зустрівшись поглядом, опускають очі додолу.)

ВІН: Тільки не мовчи.

ВОНА: Якось незручна мовчанка...

ВІН: Знайди якийсь розумний привід, заговори з нею.

ВОНА: Я впевнена, що він хоче продовжити бесіду. Але мовчить. Можливо, чекає, щоб я заговорила.

(Лунає другий дзвінок.)

ВІН: А цього разу – не злякався.

ВОНА: Людина до всього звикає.

ВІН: Я все ще намагаюся згадати, де ж я Вас бачив.

ВОНА: Я теж.

ВІН: Спектакль, мабуть, – комедія?

ВОНА: Написано комедія. А Вам що, комедії не до вподоби?

ВІН: Ні, ні, мені все одно. Однаково я мушу все дивитися.

ВОНА: Ви критик?

ВІН: Боже збав! Хіба я схожий?

ВОНА: Схожий. Та Ви навіть скоріше схожі на якогось митця.

ВІН: Я...

ВОНА: Можна, я спробую вгадати? Ви письменник!

ВІН: Ви любите кіно?

ВОНА: Я найбільше в світі люблю кіно й театр.

(Він радісно витягає з портфеля книжку, простягає їй... Вона бере її...)

ВОНА: (Читає на обкладинці) «Вся надія на світанок».

ВІН: Дивились цей фільм?

ВОНА: Атож! Він же в минулому сезоні отримав шість премій! Я ходила на нього на тому боці, в азіатській частині.

ВІН: А Ви – справжня поціновувачка кіно. Їхати світ за очі, щоб подивитися фільм...

ВОНА: Ні, я просто там живу. Тільки я не зовсім розумію, як Ви дотичні до цього фільму.

ВІН: А Ви подивіться там, на звороті...

ВОНА: (Перевертає, дивиться.) А-а-а, це Ви! Ви сценарист! Та ще й написали сценарії до всіх моїх улюблених фільмів. «Ми поховаємо наших загиблих», «Сонце ніколи не згасне», «Візьмімось за руки». Цього фільму я не бачила. Він про кохання?

ВІН: (Глибоко зітхає.) Я написав цей сценарій, щоб показати людям, що таке справжня робітнича солідарність. Фільм по ньому зняли, але в прокат не випустили. Заборонили.

ВОНА: Ага, значить, у ньому були соціалістичні ідеї.

ВІН: Мені не подобається цей ярлик.

ВОНА: Сподіваюсь, коли-небудь я перегляну Ваш фільм.

ВІН: Не переглянете. Його спалили. Копії – і ті знищили. Закликати робітничий клас взятися за руки – це вже злочин. Якщо Ви не проти, мені хотілося б підписати Вам книжку.

ВОНА: Ні, ні, я хочу купити її в крамниці.

ВІН: Ви моїх книжок у книжкових крамницях не знайдете.

ВОНА: Так це ж чудово! Це просто щастя, коли твої книжки розходяться великим накладом.

ВІН: Мені це щастя жодного разу не випало. Коли іще один мій фільм заборонили, видавець з переляку відкликав із продажу всі мої книжки.

ВОНА: А скільки їх у Вас було?

ВІН: (Після довгих роздумів) Три.

ВОНА: Ваш видавець вчинив просто безсовісно.

ВІН: Його залякали. Йому погрожували.

ВОНА: Не треба було боятися. Видавець не повинен бути боягузом.

ВІН: Я йому те саме сказав. «Тобі, - кажу, - боягузтво аж ніяк не личить. На страхові далеко не уїдеш».

ВОНА: Авжеж не уїдеш. Якби книжки не були сповнені найсуперечливіших ідей, то хіба дожило б людство до нашого сторіччя? Хіба б змогли ми виплутатися з середньовіччя?

ВІН: Я йому сказав точнісінько те саме. Але в нього свій погляд на ці речі. Він почав мені розповідати, мовляв, якщо він і далі їх продаватиме, то на нього можуть накласти такі штрафи, що він не розрахується, хоч би й порозпродував усі книжки. А потім поїхав і власноруч позабирав мої книжки з крамниць. Може, він і має рацію. А як Вас звать?

ВОНА: (Витягає з ридикюля візитну картку, простягає її Йому.) Ось, будь-ласка.

ВІН: (Беручи картку) Дякую.

(Він щось старанно випишує у книжці, ставить підпис, простягає книжку їй.)

ВОНА: (Бере книжку, читає схвильованим голосом) Знайомство з Вами – це справжнє щастя. Я вдячний за нього театральному дзвінкові. З любов'ю. (Вдає, що зворушена.) Дуже, дуже дякую.

ВІН: Ну що Ви... Я сподіваюсь, Ви подаруєте мені можливість підписати для Вас решту моїх книжок? Ваша картка...

ВОНА: Ви хочете мені її повернути? Нехай буде у Вас...

ВІН: (Витягає свою візитівку.) А ось Вам моя.

ВОНА: (Бере.) Дякую. (Читає.) Ви працюєте на фірмі «Кар Пластік»?

ВІН: Я заробляю собі на життя на іншій роботі, і це мені, як письменнику, розв'язує руки. Я пишу, про що мені заманеться. Ніхто не може мене змусити писати про те, про що я писати не хочу. Це – плюс. Але ж писати я – пишу, а вони забороняють. Отакий парадокс.

ВОНА: Точніше було б назвати це тортурами. Але письменник мусить страждати. Вам личить смуток.

ВІН: Дякую. (Розглядає візитівку.) Тут лише Ваші робочі телефони.

ВОНА: (Вдає, що не почула цього.) Якщо хочете, ходімо до залу.

ВІН: Гарзд. Прошу!

(Нібито проходять до залу.)

ВІН: Дозвольте поцікавитися, яке у Вас місце? (Бере простягнутий Нею квиток. Потім дивиться у свій квиток.) Яка приємна несподіванка! Ми будемо сидіти поруч.

ВОНА: Справді?

ВІН: Авжеж. Ось, погляньте.

ВОНА: Точнісінько як у старому доброму турецькому кіно.

ВІН: Саме так. Дуже приємний збіг обставин.

ВОНА: Приємний.

(Вона сідає, слідом за нею сідає Він. Пауза...)

ВІН: Ми з вами вже пройшли чималий шлях.

ВОНА: Тобто? Який шлях?

ВІН: Ну... Це я про нашу дружбу. Ми пройшли чималий шлях.

ВОНА: Так. Так.

(Пауза.)

ВІН: Боже мій! Яка жінка! От пощастило, так пощастило! Сидимо, ледь не обійнявшись, мов ті голубки.

ВОНА: Тільки не розводити з ним пустопорожні балачки! Ще подумає, що я якась базікало...

(Вона знімає однією ногою черевик із іншої. Він помічає це. Помічене справляє на нього неабияке враження.)

ВІН: Якби вона знала, як мене збуджують її ніжки, її пальчики! Боже мій, пальчики просто дивовижні!

ВОНА: (Помічає, що Він дивиться на її ноги.) Це було просто вульгарно з мого боку. Не треба було при ньому знімати цього черевика. Як же це я так, а? Ще при чоловікові, з яким щойно познайомилась? (До Нього) Вибачте. Вони так тиснуть...

ВІН: Що Ви, що Ви! Мене це абсолютно не бентежить! Навіть навпаки! І чому це має мене бентежити? Нове взуття завжди тисне.

ВОНА: А як Ви здогадалися, що вони нові?

ВІН: Це видно. З усього видно, що вони нові. Не переймайтеся цим, я Вас прошу. Можете завжди знімати при мені взуття.

ВОНА: Дякую.

(Третій дзвоник. Цього разу він лунає приглушено, звідкілясь іздалеку. Світло гасне. Знову запалюється. Він і Вона аплодують.)

ВІН: Як Вам вистава?

ВОНА: Дуже сподобалась. А Вам?

ВІН: Можна сказати, непогано. Принаймні попрацювали чимало. Треба цінувати бджіл, хоч би вони й не давали меду.

ВОНА: Але ж Ви аплодували?

ВІН: Ми ж сиділи в першому ряду. Актори так дивилися, так чекали на наші аплодисменти... (Роблять декілька кроків.)

ВІН: Ви дозволите підвезти Вас додому?

ВОНА: Я дуже далеко живу.

ВІН: Це байдуже. Я на машині.

ВОНА: Я була б Вам вдячна, якби Ви підвезли мене до пристані. Оце і все?

ВІН: Що – все?

ВОНА: Скінчилося наше знайомство?

ВІН: Скінчилось...

ВОНА: Я мусила ще в перше знайомство розібратися, що ти за фрукт. Ти з першого ж дня почав приховувати від мене правду, але таке враження, що я була слапа та глуха. Я бачила все так, як мені самій хотілося. А ти ж і брехав, і щось від мене приховував. Наприклад, ти мені так і не сказав, що одружений, що в тебе є дочка.

ВІН: А ти розраховувала, що я в першу ж мить вивалю тобі, що я одружений, і в мене є дочка? І як би це виглядало по відношенню до жінки, яка мені сподобалася? До того ж, я не сказав тобі, що я не одружений. (До глядачів) Ну скажіть, хіба я таке казав? А ти дізналася, що я одружений, щонайпізніше коли повернулася додому.

ВОНА: Звідки я про це мала дізнатися? Я що тобі, гадалка?

ВІН: От бачиш, ти теж кажеш неправду. Хіба я тобі книжку не підписав?

ВОНА: До чого тут книжка?

ВІН: А ти хіба не читала мою біографію на обкладинці, здаду?

ВОНА: Ну, біографія. Ну, напхав туди знову своїх фільмів. По правді кажучи, коли ми познайомились, ти мене дуже спритно впіймав на свої фокуси. То дзвінок йому не такий, то, бач, бджіл треба цінувати, які меду не дають. Зовсім збив мене з пантелику.

ВІН: (Показує біографію на обкладинці книжки.) Дивись сюди. Що тут написано, а? Вголос читай, нехай усі почують.

ВОНА: «Одружений. Має дочку.» Ну то й що з того?

ВІН: А як я тобі міг це по-іншому повідомити? Хіба можна жінці, з якою тільки-но познайомився, і яка тобі подобається, розповідати про свій сімейний стан і одразу заводити

стосунки в глухий кут? Ні, я з жодною жінкою не дозволю собі такого хамства. Стосунки між чоловіком і жінкою – це дуже делікатна річ. Тут не можна бездумно плескати язиком.

ВОНА: І знову ти правий, еге ж?

ВІН: Авжеж правий. Всьому своє місце. Все треба робити з розумом. Ми ще з тобою тоді навіть зустрічатися не почали, як же ти хочеш, щоб я тобі таке розповідав? Крім того, якби ми одне одному все про себе розповіли, то про що б ми далі розмовляли? Не можна ж від мене чекати, щоб я ставив тебе в незручне становище й ускладнював наші подальші стосунки! Я, як людина делікатна, довів це до твого відома в дуже делікатний спосіб. Я не думаю, щоб ти справді могла прогавити цей факт моєї біографії, але якщо прогавила, то я тут чим завинив?

ВОНА: А якби і не прогавила, то це б нічого не змінило. Ви ж, богема, постійно то одружуєтесь, то розлучаетесь. Ні хіба?

ВІН: Ну, не треба все вішати на людей мистецтва. Дехто з них, можливо, і не може дати собі ради зі шлюбом та коханням. Ну не можуть вони розставити це по своїх місцях. Але хіба я не можу бути тим рідкісним випадком, коли митцеві це вдалося? Ти мене розумієш, любя?

ВОНА: Не називай мене любяю.

ВІН: Гаразд, любя, не буду. Ти більше нічого не хочеш додати стосовно нашого знайомства?

ВОНА: Ти навмисно вдав, що прийшов до театру, бо це, мовляв, твій професійний обов'язок, бо ти, мовляв, любиш свою роботу. А насправді ти просто готував ґрунт, щоб сказати мені, що ти сценарист. Хіба я помиляюся? Ні, ні, не треба нічого пояснювати. Ти просто поміркуй, і зрозумієш, що я права. Та, власне, що тут міркувати? Хіба не ти мені потім розповідав, що насправді ти пішов на цю виставу тому, що твоя дружина взялася прибирати й не хотіла, щоб ти крутився під ногами? Найцінніше, що я винесла з семи місяців спілкування з тобою – це вміння аналізувати людські вчинки. А ти думав, що це дано тільки тобі... Ти справді добре розбираєшся в моїх мотивах. Але як же незграбно ти приховуєш свої!

ВІН: А як ти викрутилася, щоб не дати мені номер домашнього телефона! Талановито, нічого не скажеш...

ВОНА: А ти думав, що я одразу ж дам свій домашній телефон казна-кому, бо ми, бач, уже десять хвилин, як знайомі?

ВІН: Це я – казна-хто?

ВОНА: Ну, на той момент ти саме таким і був. Але тепер ти вже зрозуміло хто.

ВІН: (Ображено) Я так розумію, тобі ця гра не дуже подобається. Гаразд, якщо хочеш, давай її припинимо.

ВОНА: Зовсім навпаки! Мені вона дуже подобається! Граємо далі!

ВІН: На чому ми зупинилися?

ВОНА: Я сказала, що була б вдячна, якби Ви підвезли мене до пристані.

ВІН: Ні, там ще перед цим було... Ти пішла за куліси подякувати акторові, який тебе запросив.

ВОНА: Ну навіщо це нам зараз здалося? Тільки згаємо час...

ВІН: Ні, давай це теж зіграємо.

ВОНА: Я хочу піти за куліси привітати акторів. Ходімо разом?

ВІН: Ні, дякую. Я краще тут зачекаю. Я достатньо поплескав у долоні. Ви ж мене розумієте?

ВОНА: Розумію (Нібито виходить за куліси).

ВІН: Ти прожогом вискочила звідти. Практично на шию мені кинулася, ніби я - твій рятівник. За тобою прибіг той актор, який тебе запросив на виставу. Він запропонував тобі випити пару келихів і поділитися враженнями про виставу. А ти ніби-то дала йому відсіч.

ВОНА: Точніше сказати, ввічливо відмовилася. Я б із ним нізащо не стала зустрічатися!

ВІН: Через те, що зі мною познайомилася, еге ж? (Самовпевнено) Я одразу зметував, що подобаюся тобі.

ВОНА: Ні, не лише тому. У нього було фарбоване волосся. А на шиї висів медальйон завбільшки з підкову. А я не люблю нічого штучного.

ВІН: Але все одно ти не забула залишити собі лазівку і сказати йому: «Іншим разом».

ВОНА: Я б тоді зажадала від нього, щоб він перестав фарбуватися і зняв отой медальйон. Але, сказати по правді, я тоді чекала, що ти запропонуєш мені щось подібне...

ВІН: Ти ж на моїх очах вже одного відшила! Ти ж не думаєш, що я в захваті, коли мені відмовляють?

ВОНА: В тебе ж чуприна не фарбована, та й медальйон на шиї не теліпається...

ВІН: Але ж я не знав про твої резони! У мене перед очима був конкретний факт: ти відшила залицяльника.

ВОНА: Брехун! Під час нашої першої зустрічі ти витлумачив це зовсім по-іншому.

ВІН: Як?

ВОНА: Ану ж бо, нехай усі почують! Розповідай, як була справа!

ВІН: (Бреше, не моргнувши оком.) Ти у мене спитай, чим я вчора вечеряв – я не згадаю. А ти навіть мою забудькуватість видаєш за доказ моєї брехливості, і це мене засмучує.

ВОНА: Облиш уже, чим більше намагаєшся викрутитися, тим більше заплутуєшся.

Гаразд, приїхали ми на пристань. Дуже Вам дякую.

ВІН: Ні, це я Вам дякую. Наше знайомство – неначе прекрасний сон. Але мені так не хочеться з тобою прощатися...

ВОНА: Проте ми з Вами мусимо попрощатися...

ВІН: Не псуймо цього чарівного вечора. Я б міг відвізти Вас додому...

ВОНА: Але ми живемо в різних кінцях міста. Ви де живете?

ВІН: Тут, на цьому березі.

ВОНА: Ні, ні, я не хочу завдавати Вам клопоту.

ВІН: Але наступного разу я Вас обов'язково підвезу.

ВОНА: Я сподіваюсь.

ВІН: Це залежить тільки від нас. Ми ж із Вами дорослі люди...

(Тишком-нишком поглядає на годинник.)

ВОНА: Авжеж. (Гнівно) Ти подивився на годинник!.. Але ж я подумала, що ти благородно натякаєш на те, що я можу спізнитися на теплохід! Вибачте, я не встигну на теплохід...

ВІН: Звичайно, звичайно... (Подає їй руку. Вона подає теж йому руку, він бере її долоню в свої.) Давайте незабаром зустрінемося, гаразд?

ВОНА: Гаразд.

(Вона мимохідь іде. Обертається, махає йому рукою. Він піднімає руку з годинником і махає їй у відповідь. У нього засмучений вигляд, але при цьому він знову потайки поглядає на годинник.)

ВІН: Ти сіла на теплохід. А я залишився стояти, мов самотнє дерево. Ти дивилася на мене з палуби. А ще помахала мені рукою. Коли пролунав гудок теплохода, я відчув, що мені стає млосно на душі. Я познайомився з людиною, на яку чекав багато років, і мусив із нею розлучитися. І я стояв, мов самотнє дерево, аж допоки теплохід не зник з очей.

ВОНА: Я купила жетон і пішла на теплохід - а ноги відмовлялися йти. Дув нестерпний пронизливий вітер, але я залишилась на відкритій палубі. Твоя фігура звіддала нагадувала ідола якогось божества. Мені не хотілося додому. Ти не був схожий на інших чоловіків. Я знала, що ти мене жадаєш, але ти тримав себе в руках, і це мене тішило. Коли ти зник удалині, я сіла на лаву й витягла твою книжку. Спершу я поглянула на твоє фото. Це був знімок десь десятирічної давнини. Ти на ньому був ще молодий. Твій погляд був спрямований кудись удалечинь. Але теперішній ти мені подобався більше. Роки надали твоїм рисам глибшого смислу. Господи, як же мені пощастило! Я познайомилася з такою людиною, як ти.

ВІН: Ти нещира. Ми ж домовилися говорити про все відверто!

ВОНА: Я абсолютно щира.

ВІН: Ти досі не розповіла, про що ти подумала, коли прочитала в моїй біографії, що я одружений.

ВОНА: Так, прочитала. Здивувалася. Більше того, це мене засмутило. Але я одразу ж подумала, що твоя богемна натура могла приготувати мені який-небудь сюрприз. Наприклад, ти міг розлучитися.

ВІН: Гаразд, про це ми вже говорили. Розкажи тепер, що відбувалося, коли ти повернулася додому.

ВОНА: Я не можу сказати, що не засмутилася, коли дізналася, що ти одружений. Але надії я не втратила. Коли я повернулася додому, батько, як завжди, сидів перед телевізором. Мама на кухні мила посуд. Я швиденько прослизнула до своєї кімнати.

Щастя переповнювало мене. Сестра помітила це, підійшла і спитала про причини мого доброго настрою. Мені здалося, що правильніше буде сказати, що мені дуже сподобалася п'єса. І одразу ж взялася до книжки. Щоправда, я вже подивилася фільм, але все одно почала читати сценарій. Врешті-решт я знайшла того, кого шукала стільки років. Можливо, я тридцять років жила в цьому місті й чекала, коли мені зустрінеться така людина, як ти. Я всю ніч промучилася в полоні суперечливих почуттів. А ти?

ВІН: «Ось, - сказав я собі, - незважаючи на всі негаразди я нарешті зустрів жінку, з якою можна побудувати свій невеличкий світ на двох. Не можна розмінювати таку близькість на дрібниці. Я будь-що повинен скористатися цією усмішкою долі. Я старішаю. Замість того, щоб писати більше й більше, я пишу дедалі менше. Мені бракує емоцій. Ця близькість розбурхає мої почуття. Я мушу все зробити, щоб показати їй, чого я вартий. Я мушу здійснити з нею мої сексуальні фантазії. Вона мусить кохати мене. Вона мусить молитися на мене. В усьому коритися мені. У наших неземних стосунках вона не повинна раз по раз докоряти мені моїм шлюбом... Вона повинна вміти вислухати, зрозуміти мене... Захистити мене від моїх страхів, моїх тривог... Немов мати...»

ВОНА: Немов мати? Так он воно що! Ох уже мені ці чоловіки! Все життя шукають заміну своїй матері... Гаразд, що ти зробив, коли повернувся додому?

ВІН: Я повернувся додому, сяючи від щастя. Взагалі-то я ввечері не їм – форму тримаю, тож так, перехопив чогось, випив келих та й пішов до своєї кімнати. Ліг. Я був справді щасливий. Все думав про тебе.

ВОНА: Стривай, ти обіцяв усе розповідати відверто.

ВІН: «Які в неї гарні ніжки! А губки!...»

ВОНА: Все одно ти щось приховуєш!

ВІН: Ні, не приховую. Але подальшого розвитку моїх думок я розповідати не буду. Це було б занадто відверто. З твоєї ласки перенесімося до наступного ранку.

ВОНА: Гаразд. Ти їдь на свою роботу, а я поїхала на свою.

(Ніби-то на роботі. Обидва біля телефонів.)

ВОНА: Не треба телефонувати. Він мусить зателефонувати сам.

ВІН: Не можна допустити, щоб у неї склалося враження, ніби я тягну її в ліжку. Не треба їй дзвонити.

ВОНА: Він все одно зателефонує. Я йому сподобалась. Треба просто почекати.

ВІН: Вона вже прочитала сценарій. Ти ж його вже прочитала, правда?

ВОНА: Авжеж. Ще й не один раз.

ВІН: Ну то ти мусиш мені подзвонити! Ну ж бо, дзвони!

ВОНА: Але ж він чоловік, він і повинен першим зателефонувати. Ні, я не повинна телефонувати.

ВІН: Вона чекає, щоб я подзвонив. Ні, напевно, не подзвонить.

ВОНА: Скоро вже й контору зачинять. Ну ж бо, телефонуй уже!

ВІН: Вже час виходити, а вона так і не подзвонила. Але ще може подзвонити. Зачекаю ще трошки. Подзвонить – скажу, що забув журнал і повернувся.

ВОНА: Ще трошки дочекаю. Якщо зателефонує – скажу йому, що вже практично вийшла – збирала ридикюль.

ВІН: Все ясно. Сьогодні вже не подзвонить. Піду вже, мабуть. В разі чого – позвоню з автомата. (Виходить.)

ВОНА: Не можу більше чекати. Мушу йти. (Саме збирається виходити, аж дзвонить телефон. Вона схвильовано хапає слухавку.) Ало! А я саме... Редикюль... Це ти, Раміз ефенді? Збирався зачиняти контору? Добре, що зателефонував, а то довелося б тут ночувати. Виходжу, виходжу. (Квапливо виходить.) От би зараз його зустріти... (Наступного ранку Він приходить на роботу...)

ВІН: Салім ефенді, принеси мені, будь-ласка, кави. Цікаво, вона вже отримала? Ох, вона і здивується! Їй так сподобається! Жінки – вони просто мліють від цього...

ВОНА: (Заходить із вазоном у руках.) Яка витонченість! (Нюхає квітку.) Одне слово – людина мистецтва!

ВІН: Сьогодні другий день. Майже обід. А вона так і не подзвонила..

ВОНА: Сьогодні точно зателефонує. Сидітиму біля телефона. Тільки б клієнти не прийшли, коли він зателефонує!

ВІН: А може, вона не пішла на роботу? Тоді вона не отримала мій вазон. А може, вони не завезли... (Кудись телефонує.) Ало... Так, це я. Відправили? В руки віддали? А ви впевнені, що то була вона? Ага, в дверях... Саме заходила... Гарзд, дякую вам. (Кладе слухавку.) Чого ж вона тоді не дзвонить? Чи, може, прочитала, що я одружений, та й не хоче ніяких стосунків? Може, треба було чимось замазати той рядок, перш ніж віддавати їй книжку? Ні, ні, я все правильно зробив. Про такі речі краще повідомити жінку заздалегідь. Щоб потім рюмси не розпускала.

ВОНА: Зателефоную, подякую. До того ж можна сценарій приплести...

ВІН: Спитаю, чи сподобався їй сценарій. Ой ні, це зовсім примітивно. Треба щось інше...

ВОНА: Вже кінець дня. Він уже повинен зателефонувати! Ну ж бо!

ВІН: То що, кажете, чоловік має проявляти ініціативу? Атож! Господи, не хлопчик уже, як я міг про це забути? (Набирає номер.)

ВОНА: Але ж це просто свинство з мого боку. (Починає набирати номер.) Треба принаймні подякувати...

ВІН: Зайнято. Це точно вона мені дзвонить.

ВОНА: Мабуть, мені телефонує. Треба покласти слухавку.

ВІН: (Знову телефонує.) А що, як вона запропонує зустрітись? Ну то й що, посидимо десь годинку-другу.... А що я вдома скажу? Моя не дуже ключе на цю історію зі зборами...

ВОНА: (Дзвонить телефон, Вона бере слухавку.) Ало... Ало...

ВІН: Господи, це вона! (Кидає слухавку.)

ВОНА: Це точно був він. Але чому кинув слухавку? Ну ж бо, давай, набери ще раз! Тільки слухавку не кидай!

(У Нього дзвонить телефон. Він хапає слухавку.)

ВІН: (Думаючи, що це вона) Ало! Я. Це ти? Ні, не затримаюсь. Збори закінчатся і додому... Твій брат? Тіста? Кіло. Гарзд. Я не забуду. Гарзд. Я постараюсь не затримуватися. Все, давай, давай.

(Кладе слухавку.)

ВОНА: Ну ж бо, набери мене!

ВІН: Не треба дзвонити. Ще трошки терпіння...

ВОНА: До біса терпіння! Набирай уже!

ВІН: (Знову набирає номер.) Ало...

ВОНА: (Піднімає слухавку.) Ало... Вибачте, з ким маю...

ВІН: Нарешті я Вас застав! Хотів спитати, чи прочитали Ви мій сценарій...

ВОНА: Авжеж, прочитала! Я в захваті! А ще... дякую за Ваш подарунок. Це було дуже люб'язно з Вашого боку.

ВІН: Нема за що. Просто це... Хотілося, щоб Ви про мене згадували...

ВОНА: От і чудово.

ВІН: Я хотів би з Вами поговорити про сценарій, спитати Вашу думку.

ВОНА: Ну, перш за все, мені дуже сподобалось...

ВІН: Вибачте, мені б не хотілося про це по телефону... Давайте якось зустрінемося, за чашечкою...

ВОНА: А чому б і ні? Так навіть краще. Я терпіти не можу невизначеності. Наприклад, сьогодні. Що скажете?

ВІН: Як добре, що я своїй сказав про збори... Не можна упускати такий шанс.

ВОНА: Ало, я Вас не чую.

ВІН: Ало. Ало. Ви мене чуєте?

ВОНА: Ало. Я не чую. Ало.

ВІН: А як же тісто?

ВОНА: Що Ви сказали? Яке тісто? Мені, напевно, почулося...

ВІН: Як? Тісто? Ах ти, Господи... Ну, це... Я кажу, що серце у мене м'яке, як тісто...

М'якосердий я. Це дуже погано – бути м'якосердим.

ВОНА: Але люди мистецтва всі м'якосерді. Хіба черства людина може так творити?

ВІН: Абсолютно з Вами згоден. Ну... Давайте я Вас заберу біля виходу.

ВОНА: Чудово.

ВІН: Посидимо десь годинку-другу.

ВОНА: Я на Вас чекаю.

ВІН: Цілую.

ВОНА: І я Вас.

(Кладуть слухавки. Він і Вона похапцем прихорошуються. Він уже готовий, Вона ще напахується парфумами.)

ВІН: Годі вже напахуватись. Давай хутчіш.

ВОНА: Але ти минулого разу казав, що тобі подобаються мої парфуми.

ВІН: Я додому поспішаю. Давай уже швидше зустрінемося... Я купив в супермаркеті по дорозі кіло тіста. А коли побачив тебе в дверях твого офісу, то опинився на сьомому небі від щастя. Ми пішли в бар, сіли. Точніше, втиснулися.

(В руках у Нього пакет із тістом. Вони стоять у барі й усміхаються одне одному. Він крім того раз по раз вітає своїх знайомих.)

ВІН: (На пальцях) Два...

(Ніби-то беруть у руки принесені їм келихи.)

ВІН: (Надзвичайно люб'язно) Вітаю Вас.

ВОНА: Вітаю. Мені так подобається це слово. Воно таке шире, таке гарне...

ВІН: Мені дуже приємно, що Вам подобається слово «вітаю». Тут занадтолюдно, Вам не здається?

ВОНА: Авжеж, занадто.

ВІН: У цих барах завжди так. Тому я і пропонував поспілкуватися десь на березі моря, але Ви не погодились. Чому?

ВОНА: Терпіти не можу сидіти в машині. Я там почуваюся як... Ну, словом, як повія...

ВІН: Але ж на це має бути якась причина?

ВОНА: (Глядачам) Яюсь на березі моря один тип спробував був розпускати руки в машині. Це було вкрай неприємно. Я б не хотіла, щоб це повторилося. Чи може, я його образила? (До Нього) Не знаю... Яюсь мені незручно... Хоча може, колись...

ВІН: Як пройшов час від дня нашого знайомства?

ВОНА: Дім – робота, робота – дім. Іноді – телевізор. А у Вас?

ВІН: Та й у мене так само. Зтією різницею, що телевізор я не дивлюсь. Тільки новини. Ну вряди-годи якийсь фільм, якщо я його ще не бачив. Як на мене – це скринька для ідіотів. А про мене Ви не згадували?

ВОНА: Ну як я могла не згадувати? Я весь час про Вас думала. А Ви?

ВІН: Я намагався про Вас не думати. Але це було понад мої сили. Ви весь час опинялися поряд зі мною.

ВОНА: Відповідь, гідна Вас. Іншої від Вас годі було б чекати.

ВІН: Ага. А ще митцеві личить смуток. От тільки який із мене митець...

ВОНА: Та Ви що? Ви – найсправжнісінький митець! У Вас характери – мов живі. Ну цей у Вас, батько – ну точнісінько як мій. Ви так його описали, ніби добре з ним знайомі.

ВІН: Я Вас прошу... Ну батько, та й батько, такий собі узагальнений тип. В нашій країні всі батьки один на одного схожі. Та й ті, інші батьки теж схожі. Ну, хрещені батьки... Мафіозі...

ВОНА: Браво! (До глядачів) Шлях до серця митця лежить через любов до його творів. Ваш сценарій мене просто вразив. Це просто роман, та й годі! Я його тричі перечитувала...

ВІН: Тричі?

ВОНА: Тричі! Хотілося якнайглибше в ньому розібратися. Мені було важливо все, до найменшої дрібниці!

ВІН: Спасибі Вам. Я Вас замучив...

ВОНА: Навпаки! Я отримала море задоволення. А можна у Вас дещо запитати?

ВІН: Будь-ласка.

ВОНА: Але не надавайте моєму питанню якогось іншого змісту. Обіцяєте?

ВІН: Обіцяю.

ВОНА: Коли закінчилася вистава, чому Ви не запропонували мені випити келих-другий?

ВІН: Ну... (Обмірковує.) Я не люблю поспіху. До того ж стосунки мають бути плодом докладених зусиль.

ВОНА: А нещодавно ти мені що казав? «Я злякався, що ти можеш мені відмовити!». Попався!

ВІН: Ну, і це, безперечно, теж було...

ВОНА: Я тоді так і зазірала в той твій пакет. А ти так нічого і не пояснив. Хоча... Ти мав рацію. Не міг же ти мені сказати, що там тісто, яке ти купив на замовлення твоєї благовірної.

ВІН: Якщо ти весь час перебиватимеш, я не зможу точно відтворити події.

ВОНА: Гаразд, гаразд. А Ви дивитесь, як знімають кіно за Вашим сценарієм?

ВІН: Ні. Я люблю дивитися вже готовий фільм.

ВОНА: Знову ти піймався на брехні. Ти приховуєш, що тебе випхали зі знімального майданчика.

ВІН: Якби я сказав, що мене випхали, у людей би склалось негативне враження. (Продовжує грати.) Власне, режисери не терплять, коли втручаються в їхню роботу. Я сценарій віддав і все, моя місія на цьому закінчується.

ВОНА: І Ви вважаєте, що це добре? Ну, що Ви не втручаєтесь?

ВІН: І добре, і погано. Як нам каже маєстро Шекспір: «Є зло в добрі, добро у злі».

ВОНА: Чудовий підхід.

ВІН: Ну, Шекспір – це Шекспір.

ВОНА: (Помітивши, що Він весь час із кимось вітається) У Вас чимало знайомих.

ВІН: Робота. Професія. Зв'язки. Виробнича необхідність. Мені хотілося б познайомитися з Вами поближче. Розкажіть про себе?

ВОНА: Я працювала в лабораторії. Минулого року відкрила крамничку. Збираю антикваріат, речі, які мають історичну цінність, сувеніри, і таке інше.

ВІН: Тобто з мистецтвом Ви все-таки пов'язані.

ВОНА: Ну, загалом, так. Живу я разом із батьками. У мене є сестра. Вона буквально на днях повернулася до нас.

ВІН: А де вона була? Їздила кудись?

ВОНА: Замужем була. Розлучилася.

ВІН: А чому?

ВОНА: Не зійшлися характерами. Якщо немає порозуміння, то навіщо жити разом?

ВІН: Я сподіваюся, хоч дітей у них немає?

ВОНА: Нема. Але якби й були, то це б нічого не змінило.

ВІН: Ну як це так, не змінило б! Діти – це все-таки... Ми не маємо права заради свого власного щастя робити нещасними інших. Ви дозволите у Вас дещо запитати?

ВОНА: Будь-ласка.

ВІН: Чим Ви займаєтеся в вільний час?

ВОНА: Зачиняю свою крамничку, іду додому, до своєї кімнати, слухаю музику, щось читаю. Так я відпочиваю. Ще люблю дивитися телевізор. Якщо йде хороший фільм або вистава, намагаюся не пропускати. У вихідні, звичайно.

ВІН: Самі ходите? Хіба у Вас немає... ну, друга?

ВОНА: Ні. Інколи ми ходимо з подругою.

ВІН: І що, у Вас так друга і не було?

ВОНА: Три роки тому я була заручена. Ми були заручені два роки. Але я його кинула.

ВІН: А чому ви розійшлися?

ВОНА: Ми не розійшлися. Я його кинула. Він мене зрадив. А зради і брехні я не вибачаю. Він мене не цінував. Чоловіки так влаштовані. Одну захомував – тут же не соромиться шукати іншу. А ми вже й квартиру винайняли. Меблі купили. Ось-ось мали розписатися. Але він обрав зраду. Ось і поплатився.

ВІН: Людині властиво помилятися. Випадкова слабкість. Може, не варто було роздувати з мухи слона?

ВОНА: (Обурено) От тільки не треба його захищати!.. Чи я мусила заплющити очі на його зраду?

ВІН: Ні, зовсім ні! Я не це хотів сказати... Безперечно, він мусив отримати по заслугах. Я цілком на Вашому боці.

ВОНА: Я заскочила їх, коли вони разом виходили з нашої квартири, ну, тієї, що ми винайняли. Саме зачиняли двері. Звичайно, почалося: це моя колега, ми зайшли подивитися на меблі... Він думав, що я на це клюну, але помилився.

ВІН: А може, ніякої зради й не було?

ВОНА: Була. Якби я прийшла трохи раніше, то може й у ліжку б їх застала. Вони як мене побачили – їх просто заціпило! Стоять, щось бекають, мекають... Такі гарні меблі... Нехай довго слугують... Так я і повірила! Нема дурних! Якщо вирішив бути зі мною – не поведься зі мною так!

ВІН: Я Вас розумію.

ВОНА: Після нашого розлучення я зустрічалася ще з двома чоловіками. Але я швидко розкусила їхні наміри. Єдиною їхньою метою було якнайшвидше затягти мене в ліжку. Я їх теж по черзі турнула і дала собі слово більше ні з ким не зустрічатися. І це тривало, доки я не зустріла Вас.

ВІН: Дякую. Але як Ви можете бути певні, що мені Вас не захочеться? Ви приваблива жінка. Звісно, чоловіки бажають Вас, тут немає чого приховувати. Якщо у мене виникне потяг до Вас, то це хіба гріх?

ВОНА: Чому ж гріх? Секс – це одна з нагальних людських потреб. Але коли отак, знічев'я починають тебе мацати в машині, або цілувати по незрозуміло яких закапелках... Ні, я таких речей не підтримую. Це не в моєму стилі. Близькість має прийти сама собою. Хіба не так?

ВІН: Так. (До глядачів) Вона фактично зачинила переді мною двері. Невже так нічого й не вийде? Втім не треба впадати в відчай. Господи, вона знову зняла черевички! Все, не дивлюсь туди, не дивлюсь...

ВОНА: Може, це було вже занадто? Він, мабуть, подумав, що між нами нічого не буде. Дивись-но, як спохмурнів. (До нього) Просто чоловіки мені траплялися вульгарні. Їх цікавило не те, що у мене в голові, а те, що між ніг.

ВІН: Ну, треба знайти золоту середину...

ВОНА: Крім того, всьому свій час і місце, правда ж?

ВІН: (До глядачів) А от стосовно часу і місця треба внести ясність. (До Неї) А що Ви вкладаєте в слова «місце» і «час»? Час – це скільки? Рік? Місяць? Тиждень?

ВОНА: Ну, перш за все люди мають пізнати одне одного. Чи Ви так не вважаєте?

ВІН: Абсолютно правильно. Але хіба секс не є важливим фактором пізнання людьми одне одного? А час – це взагалі поняття відносне.

ВОНА: Стривайте, я скажу... Теорія відносності... Стривайте... Це... Це Ейнштейн. Так, так, Ейнштейн.

ВІН: Браво, браво! Ви мені дедалі більше подобається.

ВОНА: Дякую. Я б теж хотіла Вас краще пізнати.

ВІН: Сцена, в якій я розповідав про себе, була вже після бару. Ми розраховалися, вийшли. Сіли в мою машину, приїхали на берег моря.

ВОНА: Ти забув пакет із тістом. Не будеш за ним повертатися?

ВІН: Це сцена не звідси. Я забув пакет із тістом і вдома дістав від жінки прочухана. Я це добре пам'ятаю. Гарзд, нумо вже на берег моря.

(Вона ніби сидить на березі моря. Зняла взуття, хлюпає ногами по воді. Він поруч із нею. Романтична картина.)

ВІН: Я вже казав, я працюю на фірмі, яка займається виробництвом пластику. Це приносить мені непогані гроші, а також дає змогу писати те, що мені подобається.

ВОНА: Ви щасливі?

ВІН: Це вона про шлюб. Треба вдати, що я не второпаю. Щасливий? Не знаю... Якби я побачив, що мої твори прийшлися до вподоби глядачеві, я б був щасливий.

ВОНА: Ні, я про особисте життя.

ВІН: (Поміркувавши) А якщо я Вас спитаю у відповідь: «Якби я був щасливим, то що б я тут зараз робив?», Вас така відповідь задовольнить?

ВОНА: А якщо Ви не щасливі, то чому не змініте свого життя? Просто зробіть те, що принесе Вам щастя.

ВІН: Ну, якби зробити це було так само просто, як сказати! У мене дочка. Діти, знаєте, стримують від таких кроків.

ВОНА: Скільки їй років?

ВІН: Е-е-е... Двадцять...

ВОНА: Ну то вона вже не зовсім дитина. Де вона вчиться?

ВІН: Цього року закінчує університет. Але в мене дружина не працює.

ВОНА: А вона і не працювала?

ВІН: Вона минулого року пішла з роботи.

ВОНА: А чому?

ВІН: Та їй, власне, і не подобалося працювати. А коли справи у нас трохи вирівнялися, то вона все кинула й засіла на кухні.

ВОНА: Ну то знову піде працювати. Це не привід Вам відмовлятися від свого щастя.

ВІН: Безперечно. Це не привід. Ну, коли ми вже почали відверту розмову, то я мушу Вам зізнатися. У неї брат – мафіозі. А в них – не так, як у нас.

ВОНА: Ти і тут збрехав. Зі звичайнісінького бандюка зробив мафіозі.

ВІН: Не перебаранчай. Граймо далі.

ВОНА: Гарзд, гарзд. (Знову входить в образ.) І що?

ВІН: Ну як це, що? Якщо я покину його сестру, він мене застрелить. І боюсь, що цього разу я п'яткою не відбудуся.

ВОНА: А вже щось подібне було?

ВІН: Та, одного разу дав я їй ляпаса. То він мені потім усі зуби порахував.

ВОНА: То у Вас вставна щелепа?

ВІН: Ні, слава Богу, декілька штук він мені таки залишив. Поставили міст. Але годі про це. Поговорімо про нас. Я починаю старіти. Літа течуть, як пісок крізь пальці. Я хочу, щоб ти поклала край цьому занепаду. Ти мусиш якнайшвидше покласти цьому край. (Слухачам)

Хочеш прихилити до себе серце жінки – попрохай її про допомогу. (Побачивши, що Вона розчулена) Ви повинні в усьому мені допомагати.

ВОНА: Я Вам допомагатиму в усьому. Ви повинні писати. Писати, писати, писати...

ВІН: (Намагається її поцілувати.) Я писатиму. Я опишу наші стосунки. Я зроблю з них серіал, неймовірний серіал... В тебе чудові духи.

ВОНА: Припини. Ще хтось побачить...

ВІН: Хто побачить? Навпроти – острови. Навкруги – море. Я бажаю тебе. Я тебе бажаю...

ВОНА: Тільки не тут. Постривайте. Тут незручно. Не треба.

ВІН: (Потайки позирає на годинник.) Тісто... Тільки б не запізнитися... (Відсувається від Неї.) На якусь мить не втримав себе в руках... Пробачте мені. Треба зачекати вихідних.

ВОНА: Цікаво, він зараз щирий? Перевіримо. А якщо я хочу Вас зараз?

ВІН: Отакого! У кузена зараз хату не попросиш – куди він о такій годині подасться? Хоча якби знаття, що він удома, можна було б ризикнути... Подзвонити та й з'ясувати! Але ж у нас сьогодні шурак в гостях... Цього разу моя вже не пробачить... (До Неї) Навіщо такий поспіх? Зустрінемося на вихідних. Знайдемо спокійне місце. Щоб нікого зайвого: ні офіціантів, ні чийось мармиз – тільки Ви та я. Я з нетерпінням чекатиму на зустріч із Вами.

ВОНА: Саме це ти і сказав. І ані слова про те, що насправді нам просто не було куди податися. Ох, ти і брехло!

ВІН: Але ж не забувай, що кохання живиться маленькими неправдами. Чи облуди незначні кохання живлять... Щось таке... Це я в одній книжці прочитав.

ВОНА: Та видно, що в тебе цією з поживою завжди було все гаразд. Граймо далі.

ВІН: (Ніби-то приходять на роботу.) До нашого побачення залишалось ще два дні. Але я мусив ретельно до нього підготуватися. (Підходить до телефона, набирає номер.) Ало! Ало! Привіт, кузенчику! Як твої справи?

ГОЛОС: Нічогенько собі. Ти кудись запропав. Мабуть, не клює...

ВІН: (Стукає по дереву.) Ні, ні, тут все гаразд. На днях у театрі познайомився... Ти собі навіть уявити не можеш! Просто фантастика!

ГОЛОС: Ну, вітаю! То тобі ключа?

ВІН: Та на вихідні добре було б...

ГОЛОС: На вихідні? Ти скажи, яка невдача! До мене якраз сестра приїжджає. З сім'єю.

ВІН: Та ну! От, лихо... І їх нікуди збагрили не можна?

ГОЛОС: Куди ж я їх збагрю? Вони шість годин у дорозі тряслися... За мною скучили. Але як хочеш – я зараз дам сестрі трубку, сам із нею поговорю...

ВІН: Ти більше нічого не вигадав? Не здумай їй про це бовкнути! А вона що, там, поруч? Не ганьби мене!

ГОЛОС: Слухай, малий, хіба в мене є сестра?

ВІН: Тьху ти! Точно! Слухай, припиняй мене розводити!

ГОЛОС: Я дивлюся, причарувала тебе краля. Ну, на таке діло і хати не шкода.

ВОНА: (Набирає номер.) Зайнято. Це точно він мені телефонує.

ВІН: Спасибі!

ГОЛОС: А, от тільки воду раз по раз відключають. Привезеш із собою. А, і попіл з цигарки на килим не струшуйте. Домовились?

ВІН: Домовились. Спасибі тобі.

ГОЛОС: Радий старатися, старий!

ВІН: А ти, дивлюсь, на інших не зазираєш. Не хочеться чогось новенького?

ГОЛОС: Старий, чого новенького? У мене ж – вогонь-дівка! Куди там іншим! Чи, може, ти мені щось запропонуєш?

ВІН: А ти одружись. Як одружишся – зразу на новеньке потягне.

(Обидва регочуть.)

ГОЛОС: Ну гаразд, бувай!

ВІН: Давай, давай... (Кладе трубку.) Так, із цим розібралися...

ВОНА: Треба йому телефонувати. Постійно телефонувати, щоб він аж починав хвилюватися, якщо дзвінка немає. Це в газеті в одній писали. Частіше, мовляв телефонуйте коханому. Він знатиме, що ви постійно телефонуєте, призвичаїться до цього. А коли ви раптом не зателефонуєте – це для нього буде шоком. Бо він, бачте, звик до дзвінків, а тут раптом: оп! – і немає. Це, мовляв, гарна тактика. Спробуйте – самі побачите. (Набирає номер.) Ало-о-о!

ВІН: Добридень!

ВОНА: Добридень! Як Ви?

ВІН: Дякую, гаразд. Мені так приємно, що Ви подзвонили...

ВОНА: Дякую...

ВІН: Що Ви робите?

ВОНА: Намагаюся працювати. А Ви?

ВІН: А я думаю про Вас.

ВОНА: І я про Вас.

ВІН: Я вчора всю ніч крутився в з боку на бік...

ВОНА: Я теж...

ВІН: Ніяк не міг заснути. Піднявся, випив пару келихів. Тільки після цього задрімав.

ВОНА: Я так само...

ВІН: Скоріше б уже завтра!

ВОНА: Воно завжди приходить, це завтра.

ВІН: То нехай уже приходить!

ВОНА: Мені теж хочеться, щоб воно прийшло.

ВІН: І квартира вже є. (Глядачам) Ой-ой-ой! Ляпнув!

ВОНА: Ало, ало. Ти сказав щось про квартиру? Чи мені почулося?

ВІН: Ну... Власне, воно... Як би це...

ВОНА: Ну, ти, власне, і мусив про це подбати. Ах, скоріше б завтра!

ВІН: Завтра ми вперше залишимося віч на віч. Я так хвилююся!

ВОНА: Я теж!

ВІН: Ну, до побачення! Цілую.

ВОНА: І я теж.

(Кладуть слухавки. Деякий час ходять взад-вперед.)

ВОНА: (Знову набирає номер.) Алооо...

ВІН: Ало.

ВОНА: Добридень.

ВІН: Добридень.

ВОНА: А чим Ви займаєтесь?

ВІН: Про Вас мрію. А Ви?

ВОНА: І я теж.

ВІН: Можна Вам дещо сказати?

ВОНА: Ну, скажіть.

ВІН: Можна, я буду Вас називати на «ти»?

ВОНА: Називайте.

ВІН: Як це чудово – називати Вас на «ти»!

ВОНА: Авжеж!

ВІН: Тільки в мене є одна умова: Ви теж казатимете мені «ти».

ВОНА: Як я цього чекала! Я з радістю казатиму Вам «ти». Ти.

ВІН: О, Господи! Повторіть це ще раз!

ВОНА: Ти... Ти... Ти... А тепер Ви скажіть.

ВІН: Ти. Ти. Ти. Вам подобається?

ВОНА: Ще й як. Називай мене на ти.

ВІН: Гаразд. А якщо я скажу «бувай», ти не розсердишся?

ВОНА: А чому? Щось трапилось?

ВІН: В мене скоро починаються переговори.
ВОНА: Гарзд. Тоді вдалих тобі переговорів.
ВІН: Дякую. І тобі теж.
ВОНА: Так я ж не йду на переговори.
ВІН: Зарапортувався. Я хотів сказати: «Хорошої тобі роботи». Добре попрацювати. Цілую.
ВОНА: І я тебе.
(Кладуть слухавки.)
ВІН: А це через півгодини. (Дзвінок. Він схвилювано хапає слухавку.) Ало-о-о! Здрастуй!
Як приємно чути твій голос! А... Це ти, моя люба? Тісто? А що, до нас знову приїде твій брат? З родиною? Ласкаво просимо. Авжеж, нехай їдуть. Чому невдоволений голос? Твій брат – вважай, що мій. Ні, не забуду. Гарзд, тісто. Цілую. (Кладе слухавку.)
ВОНА: Ціакво, в нього вже скінчилися переговори?
ВІН: Сьогодні я мушу рано бути вдома. Це так, для певності. А на завтрашній вечір треба вигадати якусь залізну відмовку. Переконливу. Що б його придумати? (Міркує.)
ВОНА: Якби скінчилися, він би передзвонив. А чи справді б передзвонив? Проте не слід давати йому такого шанса. (Набирає номер).
ВІН: Є! (Бере слухавку.) Я веду дилерів у ресторан! Супер!
ВОНА: Ало! Коли?
ВІН: Завтра ввечері...
ВОНА: Завтра ввечері? А хіба ми не домовлялися зустрітися?
ВІН: Ну як це не домовлялися? Я їх справді веду в ресторан, тільки сьогодні. А завтра нашій зустрічі нічого не може завадити.
ВОНА: Не повинно завадити. Я так скучила за тобою.
ВІН: І я за тобою. Все готово.
ВОНА: Цікаво, куди він мене поведе? Нема чого хвилюватися. Він усе продумав. Таж і раптом що не так – йому теж буде непереливки. І він це знає.
ВІН: Ти мене чуєш? Ало... Ало...
ВОНА: Та щось начебто переривається. Що ти казав?
ВІН: Я казав, що все готово.
ВОНА: Власне, про такі речі повинен дбати чоловік.
ВІН: От я і подбав. Не хвилюйся. Залишається тільки зустрітися.
ВОНА: Завтра ввечері зустрінемося.
ВІН: Краще б сьогодні... Господи, що я кажу?
ВОНА: А чому б і ні?
ВІН: Таж я веду дилерів у ресторан. Треба трохи потерпіти.
ВОНА: Так, так. У терпінні – спасіння.
ВІН: Щось я чим далі, тим більше верзу казна-що. Треба скоріш закруглитися.
ВОНА: Я тебе знову погано чую.
ВІН: А так чуєш?
ВОНА: Так чую. Я кажу, у терпінні – спасіння.
ВІН: Твоя правда. Кажуть, дєрвіш на землі терпів – в раю блаженство заслужив...
ВОНА: Завтра ввечері і ми з тобою пораюємо.
ВІН: Та вже пораюємо. Зачекай хвилинку... Хамді Бей? Я вже йду, Хамді Бей.
ВОНА: Хто такий Хамді Бей?
ВІН: Заступник директора. Підганяє. Каже, треба рушати, бо запізнимось у ресторан. Мушу йти. Бувай.
ВОНА: Щасливо. Я всю ніч буду про тебе мріяти. І не засну.
ВІН: А це чудова назва для сценарію. «Позбавлені сну». Вітаю тебе! Я назву серіал «Позбавлені сну». Тепер ти в нас автор назви серіалу.
ВОНА: Мені дуже приємно.
ВІН: Але спати все одно треба. Нам потрібні сили. Правда ж?
ВОНА: Правда.

ВІН: Цілую тебе.

ВОНА: І я тебе.

(Лунають звуки поцілунку. Обидва кладуть слухавки.)

ВІН: Я купив тісто й помчав додому. Шурин із дружиною вже давно були в нас. Шурин вже навіть устиг нап'яти мою піжаму, а свій костюм, як завжди, повісив на спинку стільця. Я розповів йому, як тяжко я працюю, як мене ганяють на різні безглузді посиденьки, які зжирють весь мій час. При цьому я намагався говорити так, щоб почула дружина. Потім я поскаржився йому, що, мовляв, вигадали ще ці вечери по вихідних. «Уявляєте, завтра ввечері треба вести в ресторан дилерів! Ну хіба ми не люди? Хіба ми не маємо права посидіти вдома, поспілкуватися з сім'єю?» - намагався я викликати у нього співчуття. «Та якби не треба було сім'ю годувати, то я і хвилини б не сидів на цій роботі. Пішов би та й по всьому». І раптом дружина зробила хід конем. «Візьми мене, - каже, - з собою». Але я миттю знайшов переконливий аргумент. «Як же я тебе, - кажу, - візьму? Дилери – самі чоловіки. Ти, - кажу, - будеш одна-єдина квітка посеред цих вусатих дубів. До того ж вони всі неотесані. Почнуть там розпатякувати... Господи, невже ж мені тепер що вихідних доведеться слухати ці теревені? А чорт так і смика: пиши, мовляв, заяву». Ця метода відразу подіяла. Дружина як підхопитися: «Яку ще, - каже, - заяву? А жити ми з чого будемо? Терпи вже!» - каже. Таким чином я відвоював не тільки завтрашній вечір, а й усі подальші вихідні. Натхненний цим, я залюбки поласував дружининими коржами, випив кілька склянок чаю, але попри це заснув, мов немовля.

ВОНА: А я крутилася в ліжку цілу ніч. Тільки під ранок задрімала. І мені наснилося, що якісь невідомі слиняві покидьки хотіли мене звалтувати. Але тут з'явився ти й мене врятував.

ВІН: Дякую тобі за довіру.

ВОНА: Так, я тобі довіряла, а ти продовжував мені брехати. Господи, та Ви ж самі все бачите!

ВІН: Ти від Нього (показує пальцем вгору) допомоги не сподівайся. Він теж чоловік. Так, ось я вже на роботі.

ВОНА: Я прийшла до своєї крамниці. Цікаво, а він уже на роботі?

ВІН: Та на роботі, на роботі. Телефонуй вже давай.

ВОНА: (Набирає номер.) Ало-о-о...

ВІН: Яке це щастя – чути зранку твій голос! Мені так хороше стало.

ВОНА: І мені теж.

ВІН: Я пройшла ніч?

ВОНА: Хвилювалася. Заснула тільки під ранок.

ВІН: І я теж. Я не дуже-то й перебільшу, якщо скажу, що не спав.

ВОНА: І я теж.

ВІН: Я молюся, щоб день минув якнайшвидше.

ВОНА: І я теж. Та хоч би покупці завітали, то я б хоч трошки відволіклась. А то час зовсім зупиниться.

ВІН: А ти порозгадуй кросворди. Я в таких випадках завжди розгадую кросворди.

ВОНА: Ага, то ти маєш стосунки з багатьма жінками!

ВІН: Не маю. Мав. Зараз у моєму житті є тільки ти.

ВОНА: Якби ж це назавжди...

ВІН: Назавжди. Я після роботи – до тебе.

ВОНА: Але ж ми до того ще зідзвонимося. Чи вже до кінця дня не зідзвонимося?

ВІН: Авжеж зідзвонимося. Але давай домовимося заздалегідь. Мало що – а раптом телефон відключать. Не будемо ризикувати.

ВОНА: Мій не відключать. Я недавно заплатила.

ВІН: Мій теж не відключать, але так, про всяк випадок. Нічого страшного, якщо ми зараз домовимося?

ВОНА: Ні, нічого.

ВІН: Мені вже треба йти. Я тебе цілую й бажаю гарно порозгадувати кросворди.
ВОНА: Дякую. Я тебе теж цілую.
(Лунають звуки поцілунку. Обидва кладуть слухавки.)
ВОНА: (Розгортає газету, починає розв'язувати кросворд.) Один по горизонталі. Частина суші, з усіх боків оточена морем. (Думас.) Острів. (Пише.) Відомий американський режисер Еліа ... (Думас. Набирає номер телефона.) Ало-о-о.
ВІН: Ало.
ВОНА: Це я.
ВІН: Я впізнав. Слухаю.
ВОНА: Відомий американський режисер Еліа ...
ВІН: Еліа Казан.
ВОНА: Казан. Підходить. А ще можна спитати?
ВІН: Питай...
ВОНА: Відомий роман Гоголя. Два слова.
ВІН: «Мертві душі».
ВОНА: Дякую.
ВІН: Нема за що. Цілую тебе.
ВОНА: І я тебе.
(Пославши одне одному поцілунки, кладуть слухавки.)
ВОНА: (Продовжує розгадувати кросворд. Набирає номер телефона.) Ало. Це знову я.
ВІН: Слухаю.
ВОНА: Відомий роман Віктора Гюго.
ВІН: «Собор Паризької Богоматері».
ВОНА: Тут одне слово.
ВІН: «Знедолені».
ВОНА: «Знедолені». Підходить. Так, ось тут іще... Відомий російський письменник ... Горький.
ВІН: Максим. Максим Горький.
ВОНА: Ану, вгадай таке: відома п'єса Чехова.
ВІН: «Вишневий сад». «Дядя Ваня».
ВОНА: Тут одне слово.
ВІН: «Чайка»!
ВОНА: Підходить... Дякую.
ВІН: Нема за що. Цілую!
ВОНА: І я тебе.
(Під звуки поцілунків кладуть слухавки.)
ВОНА: (Набирає номер.) Ало. Я тобі ще не набридла?
ВІН: Що значить набридла?! Будь-ласка! Мені дуже приємно.
ВОНА: Ну то нехай тобі буде приємно. Питаю далі. Три по вертикалі. Відомий англійський драматург ... Бонд. Джеймс не підходить.
ВІН: Джеймс Бонд – це агент. В них тільки й спільного, що обидва англійці. Едвард Бонд. Едвард.
ВОНА: (По-дитячому радіє.) Підійшло! От що значить культурна людина!
ВІН: Стараємось. Тим більше, що це моя робота. Ну давай, цілую.
(Поцілунки. Кладуть слухавки.)
ВОНА: (Розгадала весь кросворд. Набирає номер.) Ало-о-о.
ВІН: Ало. Питай. Я слухаю.
ВОНА: Все. Весь розгадала. Шукаю новий.
ВІН: Ну, будуть питання – дзвони. Гарзд?
ВОНА: Гарзд. Тільки... Я так боюсь...
ВІН: Чого ти боїшся?
ВОНА: Нам же нічого не може завадити, правда?

ВІН: А що нам може завадити? Я про все подбав. Зі мною тобі нема чого боятися. Можеш бути певна.

ВОНА: Гарзд.

ВІН: Ну давай, цілую тебе. (Трохи роздратовано) Цілую.

(Посилають одне одному поцілунки, кладуть слухавки.)

ВІН: Чому вона сказала, що боїться? Слухай, а якщо... Ще не вистачало, щоб вона була незаймана. Тоді пропав я ні за цапову душу. Дай Бог, щоб я помилявся. Ні, ні, не може бути. Вона була заручена, та вже ж і не дівчинка. Ні, все гарзд. Ну, давай вже зустрінємось.

ВОНА: А там ще були дзвінки...

ВІН: Облиш! Кілька безглузких дзвінків. Нумо вже зустріньмося!

ВОНА: А тоді ти так не казав...

ВІН: Ну давай уже, мені увірвався терпець... Я заїхав за тобою. Ми під'їхали до будинку мого кузена. Якийсь час ще перечікували в машині, бо якась багатолюдна родина випихувалася з будинку надвір. Вони вже неодноразово бачили мене тут з іншими жінками. Мені чомусь стало ніяково. (Звертаючись до Неї) Ти поки-що зачекай у машині. Спочатку піду я, а ти піднімешся трохи згодом. (Начебто йде.)

ВОНА: Щось він зовсім розгубився... Який номер квартири?

ВІН: Другий поверх, квартира номер п'ять. Я пройшов повз оте сімейство. Навіть привітався з ними, ніби все так і треба. Але їхню бабцю не обдуриш. «О, - каже, - а та, в машині, сидить, чекає». А їхній син – мала вискочка років семи-восьми – і собі встряє в розмову. «Цього разу, - каже, він зовсім близько машину поставив». Мати хотіла його забрати, але він вирвався від неї і примостився чекати, що ж далі буде. Він таки будь-що хотів подивитися, як ти заходитимеш до будинку. Але мати дала йому добрячого потиличника і потягла звідтіля, примовляючи: «Нема чого не неподобства дивитися».

ВОНА: Коли сімейство проходило повз мене, стара нахилилася до самісінького вікна автомобіля і сказала голосно, щоб і мені було чутно: «Цього разу інша». «Кіношник! Мабуть, обіцяє артистками зробити, от вони й біжать,» - висловила свої міркування молода жінка. Вони пішли, а мені спочатку захотілося хлопнути дверцятами й піти геть. Але невдовзі я передумала й забігла до під'їзду. Не встигла я наблизитися до дверей, як ти схопив мене й буквально затягнув до квартири.

ВІН: Мало не погоріли.

ВОНА: Вони мене бачили.

ВІН: Та то байдуже.

ВОНА: А ти й інших жінок сюди приводив?

ВІН: Відтепер я приходитиму сюди тільки з тобою, я тобі обіцяю.

ВОНА: А чия це квартира?

ВІН: Мого кузена. Не хвилюйся, він – своя людина.

(Розстеляє на підлозі кілька матрасів*. Простягає їй один із двох задалегідь наповнених келихів, садовить її на матрас.) Яку музику поставимо?

ВОНА: Щось із класики.

ВІН: Із класики? Треба було з машини захопити. У мого кузена не настільки вишуканий смак. Але все одно треба подивитися. (Шукає.) Ану, побачимо, як тобі таке сподобається. (Лунає романтична пісня.)

ВІН: Ну як?

ВОНА: Дуже гарно.

ВІН: Тільки чесно, будь-ласка. А то я піду візьму в машині.

ВОНА: Правда, гарно. Я не хочу, щоб ти засмучувався.

ВІН: І я не хочу, щоб ти засмучувалася, кохана моя. А ти знаєш, що цей співак – футболіст, воротар? Іглесіас. Голос – просто неймовірний.

ВОНА: Чуттєвий і мужній водночас. Перед таким жодна жінка не встоїть.

ВІН: Я ревную.

ВОНА: Поки в мене є ти, мені ніхто більше не потрібний. І я не хочу, щоб хтось був потрібен тобі.

ВІН: Що ти таке кажеш? Відтепер мені до жінок зась.

ВОНА: А раніше було не зась?

ВІН: Давай не будемо про те, що було раніше. Зараз у мене починається нове життя.

ВОНА: У нас.

ВІН: Так, у нас. Ти будеш моєю рушійною силою. За кожним успішним чоловіком обов'язково стоїть чоловік.

ВОНА: (Сміється.) Чоловік?

ВІН: Вибач. Жінка.

(По-котячому м'яко ступаючи, підходить до Неї ззаду. Починає цілувати її плечі.)

ВОНА: Ти завжди так починаєш?

ВІН: Так... Тобто, ні... Ну, тобто, це все в минулому...

ВОНА: Яка я була дурна! Ти сам в усьому зізнався, а я зробила вигляд, що не почула... Як я зараз картаю себе за це!

(Нервово пожбурює з ноги черевика.)

ВІН: Ти їх так не знімала. (Змушує її знову взутися, а потім ніжно знімає з неї один черевичок і акуратно відставляє в сторону. Потім так само вчиняє з іншим. Роздягається, а тоді мов леопард кидається на Неї.) А за мною стоятимеш ти!

ВОНА: Назви мене своєю!

ВІН: Ти моя! Моя жінка! І ти теж скажи на мене: «Мій».

ВОНА: Мій!

ВІН: Моя!

ВОНА: Мій!

(Затемнення. Знову запалюється світло. Він курить.)

ВОНА: Підкури й мені.

ВІН: Вибач. (Підкурює сигарету, простягає їй.)

ВОНА: Ти мене кохаєш?

ВІН: Ду-у-уже. Дуже кохаю.

ВОНА: Таке враження, що ти сказав це так, для годиться. Чи, може, я тебе розчарувала? Ти так скривився... А може, ти сердисься на мене за те, що я не цнотлива?

ВІН: Ні... Звичайно, мені було би приємно бути твоїм першим чоловіком, але мені здається, що я не вправі робити з цього проблему. Ти перша встанеш, чи я?

ВОНА: Заплющ очі. Не дивись на мене.

ВІН: Я не хочу, щоб ти соромилась мене.

ВОНА: Всьому свій час. Поки-що заплющ очі.

(Він заплющує очі. Вона сідає на нього згори, мов вершниця, і починає його лоскотати.)

ВІН: Годі! Припини! Я боюся лоскоту!

ВОНА: Що б нам іще вигадати, га?

(Перевертаються. Тепер Він згори.) Як чудово бути разом, правда? Ти мене запалюєш! І цей вогонь не повинен згаснути. І не згасне! Ми з тобою зустрічатимемось раз на тиждень, щоб це не перейшло у звичку. Ми ділитимемось одне з одним тим, що в нас накопичиться за цей час. Нумо, піднімаймося!

ВОНА: Давай ще трохи полежимо!

ВІН: Ні, ні. Я не хочу, щоб вдома був скандал. Ти хочеш, щоб мені попсували нерви?

ВОНА: Ні, не хочу. (Йде до іншої кімнати.)

ВІН: (Навздогін їй) Ми з тобою малюємо картину щастя. Як влучно сказав Назим Хікмет! Вважай, що про нас. Треба буде десь це використати.

ВОНА: (З іншої кімнати) Я б не хотіла, щоб наша ніч отак взяла й перервалася. Я б воліла зустріти ранок у твоїх обіймах.

ВІН: (Тим часом одягаючись) Колись і це збудеться. Візьму, вигадую собі відрядження, і завіємося з тобою кудись на пару днів. А чому б і ні?

ВОНА: (Заходить вже вдягнута. Записує на візитівці домашній телефон.) Ось мій домашній телефон. Тепер ти можеш зателефонувати мені, коли захочеш.

ВІН: Ти йди перша, сідай у машину й чекай на мене. Я вийду трохи згодом. Щоб нас ніхто не побачив.

ВОНА: Я не захотіла, щоб ти підвозив мене під самісінький будинок. Ти висадив мене на розі.

ВІН: Ти мала рацію. Тобі не хотілося, щоб про тебе розпускали плітки.

ВОНА: Цікаво, чи зателефонуєш ти мені, коли приїдеш додому?

ВІН: Я б так і так не зміг зателефонувати. Це було б, звичайно, гречно з мого боку, але дружина не спала.

ВОНА: Я чекала цілу ніч. Мені так хотілося почути від тебе, що ти доїхав. А раптом трапилась аварія? Не доведи Господи... Врешті-решт я таки знайшла того, кого стільки шукала...

ВІН: Цього разу я, здається, знайшов те, чого шукав. Вона, щоправда, трохи покомизилася, не хотіла мене відпускати. Але це, мабуть, тому, що я їй сподобався. Якщо воно й далі так піде, то кращого годі й бажати. Якби ж то можна було здійснити мрії, не порушивши при цьому звичного ходу речей!.. Які в неї ніжки, які пальчики! От би їй зараз подзвонити! А раптом дружина застукає... Пропав я тоді! А що, як її батько візьме трубку? І взагалі, може, вона вже спить...

ВОНА: Треба йому якось підказати, що я просто умліваю, коли він цілує мене в потилицю... А що він, цікаво, знайшов у моїх пальцях?

ВІН: Так, треба заснути. Коли я не виспаний – вважай весь день нінащо. Треба спати. Як там – вівці рахують, чи що? Одна, дві, три, чотири, п'ять, шість...

ВОНА: Все, годі молоти дурниці. Вставай, будемо закінчувати першу дію.

ВІН: Ну, давай закінчувати.

ВОНА: Нехай глядачі хвилин п'ятнадцять відпочинуть, прийдуть до тями. Адже знайомитися з таким суб'єктом, як ти – це справа не з легких. Вони, напевно, вже стомилися.

ВІН: Згоден. Та й ти теж не подарунок... П'єса називається «Матрешка», так чи ні?

ВОНА: Так.

ВІН: Слухай, а у цього автора з головою все гаразд? До чого тут матрешка?

ВОНА: Ти, напевно, забув... У другій дії глядачі самі побачать, до чого тут матрешка. Нумо, вставай. Треба подякувати глядачам за те, що дивилися й не ремствували. Але перед тим, як дадуть завісу, потрібна шокуюча фінальна сцена. Ти знаєш, що сьогодні трапилося? Я зрадила тебе з іншим! Ти заслужив на це! А коли заслужив – отримай! (ВІН спершу застигає в безпорадному відчаї, мов дитина, у якої забрали іграшку; а коли ВОНА прямує за куліси, кидається навздогін.)

ВІН: Постривай! Постривай!

ДІЯ ДРУГА

(Жінка виходить у купальному халаті.)

ВОНА: Я прийняла душ, трохи прийшла до тями. Я остаточно вирішила порвати з ним. Але мені треба привід. Це має бути щось серйозне, таке, щоб і йому здалося переконливим. Точніше сказати, я повинна змусити його самого в усьому зізнатися, щоб він потім не міг звинуватити мене. Нехай вирішує: або він тільки зі мною, або без мене.

ВІН: (Заходить.) Те, що ти сказала – це правда?

ВОНА: Я ніколи не брешу!

ВІН: Ти? Не сміши мене! (Награно сміється) Ха-ха-ха...

ВОНА: Дуже смішно!

ВІН: Ні, справді смішно, коли ти кажеш, що ніколи не брехала. Ти думаєш, я не знаю, що ти вигадала це, щоб мене позлити.

ВОНА: Не варто себе даремно тішити. До самісінького обіду я тобі телефонувала – тебе не було на роботі. Ти нікого ні про що не попередив. Мені набридло, що ти мене нехтуєш, я зустрілася з ним, і ми...

ВІН: І хто ж він такий?

ВОНА: Я що, мушу перед тобою про все звітувати? Він – та й він. Втім, яка різниця, хто він? Мені головне було поквитатися з тобою.

ВІН: Ти робиш мені боляче.

ВОНА: Ти мені теж зробив боляче.

ВІН: (Знервовано) Ти не можеш мене зрадити!

ВОНА: А я зрадила.

ВІН: Ти просто якась навіжена! (Хапає її за руку, стискає.) Ти навіжена? Га? Відповідай!

ВОНА: Він збожеволів. От і добре! Руку відпусти, боляче.

ВІН: (Відпускає її руку, штурхає ногою матрац, розстелений на підлозі.) Ти брешеш.

ВОНА: Тобі боляче, і це мене тішить. Тобі, бач, можна зраджувати, бо ти чоловік. А мені не можна, бо я жінка. А взяла, та й зрадила!

ВІН: Якби ти мене зрадила, ти б не погодилася зустрітися. А ти он прийшла.

ВОНА: А як би я по-іншому могла сказати тобі правду? Я ж мусила врешті-решт поквитатися з тобою. Мені урвався терпець. Я не могла допустити, щоб ці стосунки тривали далі, адже страждала через усе це лише я сама. Після нашої першої близькості ти завіз мене додому, а потім не дав собі труда навіть набрати мій номер.

(Вона скидає з себе халат, під ним - сукня.)

ВОНА: Щойно прийшовши на роботу, я набрала твій номер (Набирає номер).

ВІН: (Знімає слухавку.) Ало.

ВОНА: Здрастуй.

ВІН: Привіт.

ВОНА: Привіт. А я вчора хвилювалася за тебе. Як ти доїхав?

ВІН: Швидко. Машин практично не було.

ВОНА: Міг би зателефонувати.

ВІН: Та я й думав, але побоявся тебе турбувати. Ти могла вже спати.

ВОНА: Та не могла я спати! В цей час стільки п'яних їздить. Вийде з генделика – і за кермо.

ВІН: Спасибі, що піклуєшся про мене.

ВОНА: Після роботи можемо десь чаю випити.

ВІН: Сьогодні до нас шуряк прийде. З дружиною. Мушу якнайшвидше додому.

ВОНА: Я можу вбити твого шуряка. З дружиною.

ВІН: Непогано було б. Хоч би зітхнув спокійно.

ВОНА: Ніколи не брешти мені. Я ненавиджу брехню.

ВІН: А якщо я просто не хочу тебе образити?

ВОНА: Краще образь, тільки не брешти. Образу я пробачу. А зраду – ніколи.

ВІН: Слухай, а чого це ти раптом?

ВОНА: Просто кажу, щоб ти знав. Інакше між нами все скінчиться.

ВІН: Але ж я не хочу, щоб усе скінчилося...

ВОНА: Тоді питань нема. Я приймаю тебе таким, який ти є. А відтак маю право розраховувати на це.

ВІН: Ти – як дитина...

ВОНА: Так, саме це ти і сказав. Але врешті-решт не посоромився зрадити. Я хочу почути це з твоїх вуст. Будь-ласка, скажи правду. Я не гніватимусь. Я тебе пробачу.

Тільки скажи правду. Ти ж мене зрадив, а? Ну зрадив же! Скажи, що зрадив, і я все забуду! Ну, скажи: так, я зрадив!

ВІН: Ні.

ВОНА: Ти брешеш!

ВІН: Ні.

ВОНА: Ти що, плачеш?

ВІН: (Відвертається.) Ні.

ВОНА: Я тобі не вір. Ти просто вдаєш, що плачеш.

ВІН: Ти зробила мені дуже боляче.

ВОНА: Я кохаю тебе.

ВІН: Ми зустрічалися по вихідних. Але ти мені щодня дзвонила. По багато разів на день.

ВОНА: (Набирає номер.) Привіт.

ВІН: Привіт.

ВОНА: Що робиш?

ВІН: Працюю. А ти?

ВОНА: Думаю про тебе.

ВІН: І я теж.

ВОНА: А ти ж казав, працюєш?

ВІН: Ну, тобто, я і працюю, і про тебе думаю. А як же інакше? Інакше мені ніхто грошей не заплатить. Цьом!

ВОНА: Цьом!

(Звуки поцілунку, обидва кладуть слухавки.)

ВІН: Попервах мені подобалося, що ти часто дзвониш. І, сказати по правді, коли ти казала, що весь час думаєш про мене – це тишило мою гордість.

ВОНА: (Набирає номер.) Ало.

ВІН: (Він цілує її в трубку. Вона відповідає тим самим. Кладуть слухавки.)

ВІН: Це тривало днями, тижнями. Інколи я тобі дзвонив. Але з часом це почало набридати. Те, що ми робили, було безглуздим, але я мені шкода було тебе засмучувати.

(Набирає номер.)

ВОНА: Ало.

(Він цілує її в трубку. Вона відповідає тим самим. Спочатку він, а потім вона кладуть слухавки.)

ВІН: Одного дня ти подзвонила сімнадцять разів.

ВОНА: Шістнадцять!

ВІН: Сімнадцять.

ВОНА: То ти сімнадцять склянок чаю випив у кав'ярні, ти сплутав.

ВІН: А, байдуже... Ти дзвонила, коли треба і не треба. Одного разу я вів важливі перемовини з клієнтом. Патрон мене попередив: «Роби, що хочеш, ти мусиш його уламати».

ВОНА: (Набирає номер.) Ало.

ВІН: Ало.

ВОНА: Цьом, цьом, цьом!

ВІН: Я Вас слухаю.

ВОНА: Ти як зі мною розмовляєш?

ВІН: Вибачте, у мене зустріч. Залиште, будь-ласка, свій номер, я Вам передзвоню.

ВОНА: Я тебе страшенно кохаю!

ВІН: Я Вас зрозумів. Вибачте, я Вам потім передзвоню.

ВОНА: Що це за «Ви», що це за «потім»?

ВІН: Гарзд, я зрозумів. За півгодини я Вас наберу.

ВОНА: Тільки не здумай покласти слухавку! Не здумай!

ВІН: До побачення. (Кладе слухавку.) Вибачте, будь-ласка.

(Вона знову набирає номер.)

ВІН: Просить просто нереальну знижку. (Дзвенить телефон.) Ало.
ВОНА: Ти кинув слухавку!
ВІН: Ало... Ало...
ВОНА: Не придуруйся! І не смій кидати слухавку!
ВІН: Я Вас не чую. (Кладе слухавку. Потім знімає її, кладе поруч із телефоном.) Щоб нас не переривали.
(Вона знову набирає номер. Почувши короткі гудки, набирає знову. Він начебто попрощався з клієнтом. Негайно хапає телефон, набирає номер. Почувши короткі гудки, кладе слухавку. Аж раптом дзвенить телефон.)
ВІН: Ало.
ВОНА: Не смій кидати слухавку!
ВІН: Не буду, сонечко! Клієнт уже пішов.
ВОНА: А якщо пішов, то чого ти не телефонуєш?
ВІН: Я набираю тебе – в тебе зайнято. Чесне слово!
ВОНА: Я тобі вже не потрібна... Ти кидаєш слухавку... Ніколи тобі цього не пробачу!
ВІН: Сонечко, в мене була дуже важлива зустріч. Як же ти не розумієш?
ВОНА: Ти міг би сказати, що кохаєш мене.
ВІН: У мене сидів дуже важливий клієнт. Ми обговорювали серйозні речі.
ВОНА: А наші стосунки, значить – несерйозна річ! Правильно, чого ж... Зустрічаємося по вихідних, зачинаємося в чотирьох стінах... Коротше кажучи, мене це не влаштовує. Ти мусиш приділяти мені більше часу. Ти ж ніколи не питаєш, може в мене щось негаразд...
ВІН: Ну як це, «не питаєш»? Я завжди питаю. У тебе все гаразд?
ВОНА: Не все! Нам треба з тобою поговорити.
ВІН: Давай поговоримо. Кажі.
ВОНА: Такі речі по телефону не обговорюють. Після роботи заїдь за мною.
ВІН: Я не можу.
ВОНА: У мене проблема! Ти мусиш мене вислухати. Давай годинку-другу посидимо десь, поп'ємо чаю і поговоримо.
ВІН: Після роботи я за тобою заїду.
(Кладе слухавку. Начебто десь сідають.)
ВІН: Сонечко, ти ж казала годинку-другу... Ми вже майже три години просиділи, а ти так і не розповіла про свою проблему. Відпусти вже мене, будь-ласка. А то вдома знов буде сварка.
ВОНА: Ну і нехай.
ВІН: Нехай? То ти хочеш, щоб із мене крові попили?
ВОНА: Хочу.
ВІН: Ах, он воно що! Тоді я пішов. Бувай.
ВОНА: (Заступає йому дорогу.) Нікуди ти не підеш!
ВІН: Тихіше, я тебе прошу. Люди ж дивляться.
ВОНА: Я не можу тихіше!
ВІН: Ну тоді кричи, якщо хочеш! Я пішов!.. Годі з мене!
ВОНА: (Знову заступає йому дорогу.) Вислухай мене, будь-ласка.
ВІН: (Знову сідає.) Я слухаю. Тільки не тягни.
ВОНА: Я... Я... Вагітна...
ВІН: Що?
ВОНА: У нас буде дитина.
ВІН: З чого ти взяла?
ВОНА: У мене затримка. П'ять днів.
ВІН: Але ж... Іноді це... Так буває. Нерви, стреси... Таке трапляється...
ВОНА: (Витягає з редикюля довідку.) Ось, поглянь.
ВІН: (Читає.) Пробач. Пробач. Але ж ми ж так обачно... Як же це могло статися?

ВОНА: (Глядачам) Я чекала, що він скаже: «Тільки не хвилюйся. Я негайно розлучуся з дружиною й ми одружимося». Якби він кожав, він би це сказав.

ВІН: А, ну якщо так, то все гаразд. Ми вчасно спохватилися. У мене є знайомий гінеколог.

ВОНА: Гінеколог і в мене є. Але ж це страшенні гроші.

ВІН: Це байдуже... А скільки?

(Вона пише на папірці. Він читає, міняється на виду.)

ВОНА: Я сказала: «Тобі не потрібно буде ходити туди зі мною. Головне – це знайти гроші». Ти встав, пішов комусь телефонувати. А коли повернувся – просто саяв.

ВІН: Завтра о десятій гроші будуть у мене. Об одинадцятій я тобі їх привезу.

ВОНА: Це все через мене... Де ти візьмеш такі гроші?

ВІН: У шуряка позичу. А там потроху віддам.

ВОНА: У шуряка? А як же ти їх у нього позичатимеш?

ВІН: Між чоловіками в таких питаннях існує солідарність. Він поставився з розумінням.

ВОНА: Ви бачите це? А між тим, він би приніс гроші – а я б не взяла, тому що...

ВІН: Тому що ти не була вагітна. Ти взяла липову довідку.

ВОНА: А як ти здогадався?

ВІН: Наступного дня я приніс гроші і хотів відвезти тебе до лікаря. А ти відкараскалася від мене, мовляв, я сама поїду, не треба тобі там світитися. Ми вийшли на вулицю, ти сіла на таксі й поїхала до ворожки. А я вирішив про всяк випадок поїхати за вами й прослідкувати. Дивлюся: самі лише жінка – заходять, виходять. Я спитав у консьєржа. Він каже: «Ворожка». Слава Богу, я запам'ятав, у якій лікарні ти робила тест. Подзвонити туди й дізнатися, ти ніякого тесту не проходила – це вже була справа техніки.

ВОНА: Ага, тепер зрозуміло, чому ти в ті дні так холодно зі мною поводився.

ВІН: А як я мав із тобою поводитися? Ти щось робиш таке, що на голову не налазить: якісь фальшиві довідки, ворожки, вся ця брехня...

ВОНА: Мушу тобі зізнатися, мені було цікаво, що ти робитимеш у такій ситуації. А стосовно ворожки... Я хотіла дізнатися, чим усе це скінчиться.

ВІН: Ну і як, дізналася?

ВОНА: Ворожка сказала: «Не відпускай його від себе. Ти все робиш правильно». А ті гроші, що я витратила на ворожку, я поклала назад. Я збиралася їх тобі повернути й усе пояснити. Я тільки мусила дочекатися зручного моменту, бо навіть уявити не могла, як ти відреагуєш. А ще я купила тобі подарунок. Я думала, тебе це зацікавить. А розповісти про все я думала на твій день народження.

(Бере в руки пакунок із подарунком, поправляє. Набирає телефонний номер.)

ВІН: (Бере слухавку.) Ало.

ВОНА: Ало. Як у тебе справи?

ВІН: Нормально.

ВОНА: У тебе якийсь дивний голос.

ВІН: Але ж дивне – завжди цікаве.

ВОНА: Давай сьогодні зустрінемося.

ВІН: Ми ж завтра зустрічаємося...

ВОНА: Ти мусиш заїхати за мною.

ВІН: У мене переговори. Я, власне, вже біжу. І я не знаю, коли вони скінчаться.

ВОНА: Ми мусимо з тобою зустрітися.

ВІН: Якщо звільнюся не пізно, я тебе наберу. Хамді Бей, до котрої в нас зустріч?

(Віддалившись від слухавки) О-о-о-о-о... Ти чула? Хамді Бей каже: «О-о-о-о-о...».

ВОНА: А хто такий Хамді Бей?

ВІН: Заступник директора. Я тобі, здається, вже казав. Я тобі передзвоню. Бувай. Цьом.

(Кладе слухавку.)

(Вона знов телефонує. Він не бере слухавку. Вона знову телефонує. Він не відповідає. Врешті-решт йому уривається терпець, Він знімає слухавку й кладе її поруч із телефоном. Вона з пакетом у руці розгнівана виходить зі своєї крамниці.)

ВІН: Чого вона дзвонить та й дзвонить? Коли я чую її дзвінок, у мене холодний піт тече по спині. Ох, я і вляпався! Краще сьогодні чкурнути додому раніше. (Збирає речі.) Безглуздя яке... Занудство. Чого вона добивається? Я щось зовсім перестав тямити. Ніяк не можу второпати, що відбувається.

(Уже рушає до дверей, аж заходить Вона.)

ВОНА: Тікаєш?

ВІН: Я за цигарками. У мене цигарки скінчилися.

ВОНА: А у тебе ж там переговори якісь?

ВІН: Клієнт мав приїхати і не приїхав. Не буде переговорів.

(Він закурює.)

ВОНА: У тебе ж цигарки скінчилися?

ВІН: Я про запас. Ти ж знаєш, я без запасу не можу.

ВОНА: І тобі зовсім не цікаво, чого я прийшла?

ВІН: Ну як це, не цікаво! А чого ти прийшла?

ВОНА: (Виймає з-за спини пакет, простягає Йому.) Це тобі.

ВІН: (Бере пакет.) А що там?

ВОНА: Не хвилюйся, не бомба. Якщо тобі дуже цікаво – розгорни, подивись.

ВІН: (Розгортає.) Що це?

ВОНА: Матрешка. Ось Ви, пане, і вдовольнили свою цікавість.

(Він розкриває матрешку, дістає звідти меншу. Далі –ще меншеньку, і так до найменшої. Вони стоять на сцені до кінця вистави.)

ВІН: Кумедна штука.

(Дзвенить телефон. Він бере слухавку.)

ВІН: Ало.

ГОЛОС: Це я. Купи ввечері тіста. Два кіло. І півкіло фаршу. Нежирного.

ВІН: Гарзд.

ГОЛОС: І не затримуйся.

ВІН: Гарзд.

ГОЛОС: І чаю купи.

ВІН: Добре.

ГОЛОС: Ти записав? А то ж забудеш. Ти останнім часом такий неухажливий. Ну, повтори, що треба купити?

ВІН: Я не забуду. Я все знаю.

ГОЛОС: Два кіло тіста. Пиши, пиши.

ВІН: Гарзд.

ГОЛОС: Ти ж не записав. Пиши давай.

ВІН: (Записує.) Записав.

ГОЛОС: Що ти записав?

ВІН: Два кіло того, що ти сказала. Є.

ГОЛОС: А що я сказала?

ВІН: (Роздратовано) Тіста, тіста! Чи ти мене за дитину маєш?

ГОЛОС: (Схлипаючи) Чого ти на мене кричиш?

ВІН: Слухай... Годі вже. Цукор і масло.

ГОЛОС: От бачиш, вже забув! Чай і фарш. Записав?

ВІН: Записав. Ну все, бувай, бувай. (Кладе слухавку.) Ох ти, Господи, Боже мій!

ВОНА: Це твоя, еге ж? Знову до тебе приїжджає шуряк. Тобі треба раніше бути вдома? Правильно?

ВІН: Правильно. Ходімо вже.

ВОНА: А ти так і не спитаєш, чому саме матрешка? Що ти за людина така байдужа!

ВІН: Чому це я байдужий! Кумедна така штучка! Поглянь, ця менша, а ця – ще менша.

Вони все меншають, і меншають.

ВОНА: Точнісінько, як наші почуття. Вони теж чимдалі меншають, і чимдалі більше на видноті. (Цілує його.) Ну, з днем народження!

ВІН: З днем народження? Це у мене – день народження?

ВОНА: Знову ти брешеш! Якщо ти ще скажеш, що забув про свій день народження, то я вже не знаю, що тобі й казати...

ВІН: Забув, чесне слово, забув...

(Вона розгнівано іде геть.)

ВІН: А воно ж і правда, слухай... У мене ж сьогодні день народження... Що ж я за колода така байдужа! Зачекай! Постривай! (Біжить за Нею. Трохи згодом повертається.) Стрибнула в таксі й поїхала. Яку ж я все-таки дурню впоров! І я пішов блукати вулицями.

ВОНА: Ти ж мусив їхати додому? Тебе дружина чекала...

ВІН: Я не поїхав додому. Пізно вночі я сів у машину й поїхав на вашу вулицю. Ішов дощ. Я вийшов із машини, зайшов під тент крамнички навпроти вашого будинку. Чогось мою увагу привернула квартира з темними вікнами. Я не знаю, скільки я там пробув.

ВОНА: Розповідай... Нехай навіть усе це брехня – все одно розповідай.

ВІН: Брехня? Думай, що хочеш, але все саме так і було. Додому я дістався, мабуть, удосвіта.

ВОНА: Ох, мабуть, і влетіло тобі...

ВІН: А от і навпаки. Дружина чекала на мене, вся в сльозах. Мій шуряк, який мене просто бісить, підняв на ноги всі поліцейські відділки, всі лікарні. Вони не знали, куди мене посадити. Вони ні про що мене не стали розпитувати. А я тільки сказав: «Я гуляв під дощем».

ВОНА: Чому ти про це нічого не розповів?

ВІН: Як би я розповів? Ти б мені не повірила. А потім почалися дні без тебе. Ти не дзвонила.

ВОНА: А як я могла тобі подзвонити?

ВІН: В ті дні я добре зрозумів, що я насправді кохаю тебе, сумую за тобою. Я наводив безліч доводів на користь твоєї правоти. Ти з усіх сил боролася, щоб мене не втратити. Декілька разів мені так і кортіло тобі подзвонити. (Набирає номер.) Але мені було соромно. (Кладе слухавку.) Якщо ти і казала неправду, то тільки заради мене. Та хіба ж я сам завжди кажу правду? Врешті-решт я не витримав. Це було десь днів із п'ятнадцять тому. (Набирає номер.) Ало.

ВОНА: Ало.

ВІН: Я це... Може зустрінемося ввечері?

ВОНА: Не знаю.

ВІН: Я дуже за тобою скучив. (Кладе слухавку.) Я прийшов до тебе на роботу. Привіт.

ВОНА: А, це ти?

ВІН: А ти на когось іншого чекала?

ВОНА: Ні.

ВІН: (Бере її за руку.) Ну, ходімо.

ВОНА: Ні.

ВІН: Не засмучуй мене. (Тримає її за руку, веде за собою. Нібито приходять додому.) Ласкаво просимо. (Вмикає магнітофон. Романтичне освітлення.)

ВОНА: Я не хочу починати все спочатку.

ВІН: Ти за мною не скучила?

ВОНА: Я не хочу торкатися цієї теми.

ВІН: А я за тобою скучив.

ВОНА: Це було сказано так щиро! (Кидається йому в обійми.) І я. Я теж страшенно за тобою скучила!

ВІН: Життя без тебе... Порожня бляшанка, і більше нічого. Я дуже скучив.

ВОНА: І я. Назви мене своєю.

ВІН: Моя...

ВОНА: Мій... Носи мене на руках.

(Він цілує її, піднімає на руки, збирається нести.)

ВІН: (Зробивши крок, кривиться від болю, ставить її, а сам присідає, долаючи біль.) А-а-а!... Ой-ой-ой!...

ВОНА: Що трапилось?

ВІН: Я не знаю. Щось отут, зліва... Нога. А може, поперек. Ой-ой-ой!.. А-а-а!..

ВОНА: Давай викличемо лікаря.

ВІН: Ні, ні. Кого ти зараз викличеш?

ВОНА: Але ж тобі боляче! Я не можу на це дивитися. Я тут неподалік бачила клініку... Як же вона називалася, Господи?..

ВІН: Дай-но я приляжу. Може, відпустить... А-а-а!..

ВОНА: Це я винна. Не треба було тебе змушувати цього робити!

ВІН: Не треба себе винуватити. Значить, так мало статися.

ВОНА: У тебе раніше таке вже було?

ВІН: Не знаю... Було, авжеж було... Один раз, коли плиту переставляли... А-а-а!.. Так само прихопило...

ВОНА: Як я могла тебе про таке попросити?.. Не треба було мені лізти до тебе на руки...

ВІН: Ти хочеш сказати, що я старий? А-а-а!.. Не треба мене жаліти!.. А-а-а!..

ВОНА: Бідолашний мій!

ВІН: Що ж я завтра робитиму? Як я на роботу піду?

ВОНА: Господи, про що він думає! Не ходи.

ВІН: Але мені треба угоди попідписувати. А-а-а!..

ВОНА: Не підписуй.

ВІН: Мало того, що інвалід, то ще й без роботи залишитись? А-а-а!.. Стривай, спробую піднятися. (З її допомогою піднімається, але йти йому важко.) А-а-а!.. О-хо-хо!... Краще мені піти... Тільки б додому дістатися. А-а-а!..

ВОНА: Залишайся тут. Я сходжу в аптеку, куплю тобі гірчичники. Доглядатиму за тобою до самого ранку. І все минеться. Підеш на роботу здоровісінький, як і раніше.

ВІН: А вдома я що скажу? А-а-а!.. Ні, це не вихід.

ВОНА: Правду скажеш. Я хочу доглядати за тобою.

ВІН: Ага! Вони всі миттю сюди налетять: і дружина, і донька, і шуряк зі своєю дружиною, та ще й дружків-бандюків своїх притягне. А-а-а!.. І ти думаєш, вони залишать нас у спокої? А-а-а!.. Ходімо звідси. Тільки прибери трошки.

(Сідає на краєчок стільця. Вона вимикає магнітофон. Він із її допомогою з неймовірними зусиллями зводиться на ноги. Стогнути та охаючи, наледве виходять.)

ВІН: Перемагаючи біль, я сів за кермо, по дорозі завіз тебе додому. Наледве дістався додому. Дружина ретельно мене оглянула і вже збиралася піти на кухню заварити липового чаю, як задзвонив телефон. Слава Богу, апарат стояв поруч зі мною. А-а-а-а... Я візьму. (Бере слухавку.)

ВОНА: (Змінивши голос) Ало. Вас турбують із кіностудії. Сценарист.

ВІН: (Ледь не стогнувши) Я Вас слухаю.

ВОНА: Це ти, радість моя? Як твоє самопочуття?

ВІН: Кепсько. Кепсько. То ви кажете, зйомок не буде? А-а-а...

ВОНА: В тебе чудово виходить. Кажі тільки так, чи ні. Гаразд?

ВІН: Так.

ВОНА: Ти ходити можеш?

ВІН: Ні...

ВОНА: А порівняно з тим, що було, як тобі? Гірше?

ВІН: Так. Але зйомки не можна припиняти! А-а-а!.. Так, я не зовсім добре почувуюся. Але сподіваюся, що завтра вранці вже буду в нормі. Тоді ми з Вами поговоримо про це детальніше. Нехай поміняють режисера. Адже ця стрічка – це просто шедевр.

ВОНА: Дбай про себе, коханий.

ВІН: Дякую Вам за турботу. Ви зараз на студії?

ВОНА: У тебе справді чудово виходить! Я вже вдома. Не хвилюйся за мене. Мені так хочеться бути поруч із тобою.

ВІН: За цим сценарієм нічого не вийде. Повірте, я й сам цього хочу. Мені самому такий розвиток сюжету подобається. Та що ж поробиш? Давайте про це завтра поговоримо, гаразд?

ВОНА: Гаразд... Цьом-цьом.

ВІН: Цілком із Вами згоден.

ВОНА: Цьом-цьом-цьом...

(Він кладе слухавку.)

ВІН: Як вона мене кохає! Мені болить, а вона мучиться! Наступного дня я ще тримався за поперек, але попри це пішов на роботу. Працював, хоч і через силу. Втім, моя хвороба мала добрі наслідки – ми стали телефонувати одне одному, як раніше.

ВОНА: (Набирає номер.) Ало.

ВІН: Ало.

ВОНА: Це знову я. Якщо ти вільний, може зустрінемося?

ВІН: Я вільний. Я дуже вдячний тобі за розуміння. Ой!..

ВОНА: Я не хочу тебе більше засмучувати.

ВІН: Будь тепер такою завжди, гаразд? А-а-а!..

ВОНА: Тобі боляче?

ВІН: Я не хочу тебе засмучувати. Не питай мене про це, будь-ласка.

ВОНА: Гаразд, мій коханий. Не буду.

ВІН: Таке враження, що та, колишня істеричка кудись зникла, і на її місце зійшов янгол.

ВОНА: Ну, не буду тебе більше втомлювати.

ВІН: Спасибі тобі, що подзвонила.

ВОНА: Цьом-цьом!

ВІН: Цьом... Ох!.. Цьом.

(Кладе слухавку.)

ВІН: Я того ж дня пішов до лікарні. Зробили рентген, щось укололи. Сказали, що в моєму віці не можна піднімати важкого. Прописали знеболювальне. Ввечері я розстелив ковдру й ліг спати на підлозі. Вранці встав – усе мов рукою зняло. У доброму гуморі пішов на роботу. Ти знову подзвонила.

ВОНА: Добридень, найкращий чоловіче в світі!

ВІН: Добридень.

ВОНА: Як ти сьогодні почуваєшся?

ВІН: Я колись дивився один американський фільм. Там головний герой, аби жінка не втратила до нього інтересу, зважився навіть зламати собі ногу. От так і я: користуюсь обставинами.

ВОНА: Я питаю, як ти почуваєшся. Не можеш розмовляти – так і скажи.

ВІН: Ні, я можу. Просто мені не дуже добре. Сонечко, невже я так і залишуся інвалідом? Воно болить, причому дедалі більше. А якщо мене паралізує?

ВОНА: Не бери цього в голову. Трохи поболить і пройде.

ВІН: Я розумію, ти мене втішаєш. А як не пройде?

ВОНА: Я тебе до кінця життя доглядатиму, коханий. Слухай, хохму хочеш? Тут до мене сватається один.

ВІН: А-а-а! Хто?

ВОНА: Він старший від мене на два роки. У нього є дім і машина. І немає батьків.

ВІН: Ага, без причепу, значить! Ох-ох-ох! І давно ти його знаєш?

ВОНА: Ні. Він живе у сусідньому будинку. Виявляється, він мене вже давно помітив.

ВІН: Добре, що він тебе зі мною не бачив.

ВОНА: А яка різниця? Він учора ні сіло ні впало взяв, і прийшов. Мої від нього просто в захопленні.

ВІН: Ой! А-а-а! А ти? А-а-а!..

ВОНА: Ну, зовні він навіть дуже... нічого собі. І заробляє непогано.

ВІН: А-а-а! Такий шанс не можна упускати! А-а-а!..

ВОНА: Я його тихенько відвела вбік і сказала: «Ти, звичайно, хлопець гарний. Але на мене не варто гаяти часу. Я вже кручу з одним...»

ВІН: Ох-ох-ох...

ВОНА: Правильно я йому сказала?

ВІН: То ти, виявляється, зі мною крутиш?

ВОНА: Ну як ти можеш таке казати? Ти для мене – все! Я навмисно сказала «кручу», щоб він подумав, що я трохи легковажна. Ясно тобі? Все, не буду тебе більше втомлювати. Цьом-цьом-цьом...

ВІН: Цьом – ох! – цьом.

(Кладуть слухавки.)

ВІН: Я був на роботі. Стою собі нормально, як завжди, – аж раптом чую кроки. І кроки дуже знайомі. Я миттю збагнув, що це ти.

(Він як стояв із папкою в руках – так і кидається на підлогу. Заходить Вона, усміхнена, з букетом квітів у руках.)

ВОНА: Аго-ов! Де ти? Це я-а-а!

ВІН: (Лежачи на підлозі, вдає, що корчиться від болю.) Слава Богу, ти прийшла! Дай мені руку, допоможи підвестися.

ВОНА: Що трапилось? Як ти опинився на підлозі?

ВІН: Хотів узяти ось цю папку. Раптом: хлоп! – і вже лежу. О-о-ой!

(Вона простягає йому руку, тягнучи з усіх сил, допомагає підвестися. Саджає на стілець.)

ВІН: Все пройшло. Ху-у-х! Пройшло, все пройшло, не хвилюйся.

ВОНА: Як же ж мені не хвилюватися?!

ВІН: (Вдаючи, що потамовує біль.) О! А ти ще й з букетом.

ВОНА: Я ж не могла піти до тебе додому! От і прийшла сюди.

ВІН: Це дуже гречно з твого боку. Дякую. Вип'ємо чаю?

ВОНА: Давай.

ВІН: (Гукає з місця.) Махмут Ефенді-і-і... Махмут Ефенді-і-і... Куди він подівся?

ВОНА: Хто «він»?

ВІН: Наш вахтер. Він повинен чергувати біля дверей... (Сердито) А він десь вештається...

(Забувши про «біль», підводиться, нормальною ходою йде до дверей. Гукає в прочинені двері.) Махмут ефенді-і-і! Аго-о-ов! Чаю нам принеси... Дві склянки.

(Вона з жахом спостерігає за ним. Він розуміє, що дав маху. Зловивши на собі її пронизливий погляд, він згинається в три погібелі й прямує до свого стола.)

ВІН: А-а-а!.. Інколи, бува, зовсім забудеш... А потім як прострелить! От, як зараз. А-а-а!..

ВОНА: Ану, підведись. Підведись, тобі кажуть.

ВІН: (Ніби нічого не розуміючи, через силу підводиться.) Щось трапилось?

ВОНА: Ану, пройди. Пройди, я сказала. До дверей пройди.

ВІН: Болить, страшенно болить...

ВОНА: А щойно не боліло?

ВІН: Я не розумію, чого ти від мене хочеш. О-о-ох!..

ВОНА: Все ти прекрасно розумієш, дурисвіте. Хотів зіграти на моєму співчутті, негідник. Брехло безсоромне!

ВІН: Ти несправедлива.

ВОНА: Випростайся.

ВІН: (Випростовується.) Але я не збираюсь виправдовуватися! Ох, бачиш, знову прихопило!.. О-хо-хо!..

ВОНА: Коли одужав? Тільки правду кажи!

ВІН: Аллах, Аллах!.. А я й справді можу ходити! Не болить! Вже не болить! (Ходить туди-сюди, роблячи різні рухи.) Неймовірно!

ВОНА: Припини морочити голову! Скажи правду. Навіщо ти все це вигадав? Кажи!

ВІН: Зрозумій мене, будь-ласка... Я не хочу тебе втратити.

ВОНА: Скільки це може тривати? Ти ж брешеш на кожному кроці! Ні, цьому треба покласти край!

ВІН: (Пускає сльозу.) Як ти не розумієш, що я тебе кохаю! Я борюся за те, щоб тебе не втратити, буквально як за національне визволення!

ВОНА: Я заради тебе іду на такі жертви! Мене всі довкола засуджують! Я з маніакальною впертістю продовжую ці стосунки, незважаючи на твою дружину, дочку, шуряка з його сімейством. А навіщо? Чи ти гадаєш, крім тебе чоловіків на світі не залишилось? А що ти? Раз на день зустрічаєшся зі мною в цих чотирьох стінах, а потім, коли зробиш свою справу, відвозиш додому й викидаєш. Як брудну серветку. Коли ти собі хропеш під боком у дружини, тебе цікавить, що я ночами не сплю? А ти знаєш, як я прокидаюся в холодному поту, коли мені таки вдається задрімати? А? Я тобі більше не вірю. Ти сповна дав мені відчуття, що таке роль другого плану! Тепер я знаю, як це жахливо! І при цьому ще примудряєшся жодної короткої спідниці не пропустити! (Гнівno йде геть.)

ВІН: Ти пішла. Я ще ніколи не бачив тебе такою рщучою. Вперше я відчув, як у мене всередині щось обірвалося, серце защемило. Йшли дні, але це відчуття не минало.

Виявляється, досі я й гадки не мав, що таке справжнє кохання. Раннє поспішне одруження, потім якісь швидкоплинні романи – так, задля смаку пригоди. Кажуть, що закоханому не хочеться ні їсти, ні пити. Зі мною все було навпаки. Я поїдав усе, що потрапляло мені під руку. Проте, що б я не робив, ти ні на мить не йшла в мене з-перед очей. За письмовим столом. У машині. На роботі. Вдома. Навіть якась немудра пісенька про кохання будила в моїй душі якісь незвичайні почуття. Господи, так от воно яке, кохання! Виходить, кохати – це весь час думати про кохану людину? З завмиранням серця відтворювати в пам'яті її найменші порухи? І навіть найбезглуздіші сварки переживати наново з тією терпимістю, яку слід було проявити тоді? Я усвідомив істину. Я не можу без тебе ...

(Він набирає номер.)

ВОНА: (Бере слухавку.) Ало.

ВІН: Привіт.

ВОНА: (Ображеним тоном) Привіт.

ВІН: (Кладе слухавку.) Я не можу без тебе.

ВОНА: Ми тоді про це говорили по телефону.

ВІН: Та облиш ти його, той телефон. (Підходить до Неї, бере в неї слухавку, кладе. Бере її за руку, веде в квартиру.) Гарзд. Давай поговоримо. Забудьмо все, що сталося.

ВОНА: Давай поговоримо.

ВІН: Я не хочу, щоб ця безглузда розлука тривала далі. Давай покладемо її край.

ВОНА: Давай. Але це від тебе залежить.

ВІН: Кажі. Що ти хочеш? Що я мушу зробити?

ВОНА: Я від тебе хочу лише одного. Щоб ти мені казав правду. Тільки правду.

ВІН: Обіцяю. Від сьогодні я казатиму тобі тільки правду. Але ти теж мені кажи правду.

ВОНА: Якщо я тебе спіймаю хочаб на найменшій брехні, ми з тобою розлучимося назавжди. Згода?

ВІН: Згода. Але відтепер ти перестанеш на мене ображатися. Будеш все ставитися до всього зважено, як друг.

ВОНА: (Щаслива й задоволена.) Оце і все. І все в нас буде гарзд, от побачиш. А тепер я хочу тобі де в чому зізнатися. Пам'ятаєш, я взяла в тебе гроші. (Голосно сміється.) Ну, коли довідку фальшиву взяла?.. А ти знаєш, чому я їх тобі не повернула?

ВІН: (Регочучи до сліз.) Чому?

ВОНА: А тому... Тому! Ти пам'ятаєш, твій день народження... Ну, я ще сердилася на тебе... (Теж регоче до сліз.) Ну, ти зрозумів, еге ж?

ВІН: (Теж регочучи) Гарзд, а що ти з ними зробила? З грошима?

ВОНА: Ну, частину я залишила у ворожки. А на решту купила собі чоботи й сумочку... Слухай, а як ти вдома пояснив, для чого позичив у шуряка гроші?

ВІН: Сказав, що впіймав гаву, і в мене витягли гаманця. А там, мовляв, була вся зарплатня...
(Перебільшено голосно регочуть.)

ВОНА: Тепер твоя черга.

ВІН: Моя?

ВОНА: Твоя. Ну, розповідай.

ВІН: Що саме?

ВОНА: Авжеж, тобі є про що розповісти... Що саме? Ну, розкажи, як ти мене зраджував. Бачиш, якими ми стали друзями? Ну, давай...

ВІН: Це було після нашої першої близькості. Мені вже давно подобалась тут... одна...

ВОНА: Ну, далі, далі...

ВІН: Вона буквально сама кинулася мені в обійми. Поїхали ми з нею на квартиру...

ВОНА: Ану ж, як цікаво!.. А далі, далі?

ВІН: Поїли, випили... Постелили на підлозі, лягли...

ВОНА: Ну, ну... А далі що?

(Продовжують реготати, плескаючи одне одного по плечах.)

ВІН: Та... Нічого в мене не вийшло. Не було потягу.

ВОНА: Просто чудово! А ще?

ВІН: А одного разу мені подзвонила моя колишня коханка...

ВОНА: Ой, як цікаво!.. Ну і?..

ВІН: Ти ж знаєш, старе кохання не іржавіє. Поїхав я до неї. Поїли, випили...

ВОНА: Мені байдуже, як ви пили й їли. Розповідай, що далі було!.. Ну?

ВІН: Ну, розумієш, після тебе... Ну, не збуджує вона мене!.. Сів і поїхав додому...

ВОНА: Неймовірно! Ще!

ВІН: Колись ми знову з тобою посварились. І мені закортіло спробувати, чи зможу я без тебе.

ВОНА: Чиста, так би мовити, цікавість?

ВІН: Чиста цікавість... Як кажуть: в халепу найчастіше потрапляє той, хто пхає, куди не слід, або носа або... Носа... Коротше кажучи, ти розумієш.

ВОНА: Авжеж, розумію. То що, в тебе й тут нічого не вийшло?

ВІН: Та не вийшло.

ВОНА: Та розкажи вже про те, як вийшло.

ВІН: То з дружиною. З дружиною не рахуємо.

ВОНА: (Незворушно) Ну?

ВІН: Це було в ту ніч, коли я чекав у вас під тентом. Коли я повернувся додому, дружина так палко мене зустріла...

ВОНА: Ну, ну!..

ВІН: Вона не тільки не пручалася, вона сама потягла мене до ліжка.

ВОНА: Ну ж бо, ну!..

ВІН: Я навіть не одразу збагнув, що відбулося... Але це ми не рахуємо. Це з дружиною.

ВОНА: Так значить, в тебе все ж таки вийшло!

ВІН: Не те слово, вийшло! Вона завагітніла! Цього разу довелося насправді шукати гінеколога й робити аборт...

ВОНА: Гарзд. Іще?

ВІН: А більше ні з ким не вийшло. Чесно.

ВОНА: Бачиш, як ти сам усе чудово розповів. Втім, чого, власне, ще можна було чекати? А ще ж була я... Слухай, як ти на все це час знаходиш, а? Як ти примудряєшся? А ще ж працюєш. А крім того, ще й пишеш...

ВІН: Отак. Вміти треба...

(Раптом її сміх ущухає. Він і собі перестає сміятися. Вона, вимушено усміхаючись, наближається до Нього. Раптом її обличчя перекошує злоба, і вона відвішує йому страшного ляпаса.)

ВОНА: Сучий сину!

ВІН: Але ж ми домовилися говорити правду?!

ВОНА: А як із тебе ще правду витягти? Сучий син! (Зсуває два стільця до купи.) Годі.

Між нами все скінчилося.

ВІН: Добре, я їй про решту не сказав. А то взагалі вбила б...

(Він і Вона сідають поруч як тоді, коли дивилися виставу. Світло гасне. Одразу ж загоряється знов. Він і Вона аплодують після вистави.)

ВОНА: (Підводячись) Чудова вистава!

ВІН: (Підводячись) Точнісінько як у житті.

ВОНА: (Простягаючи йому руку) Рада була познайомитись.

ВІН: Я теж.

ВОНА: До побачення.

ВІН: До побачення.

(Він проводить її поглядом.)

(Перед тим, як вийти за куліси, на мить зупиняється.) Ах, який чоловік! (Виходить.)

ВІН: Яка краса! (Шукає свій портфель. Виявляється, замість портфеля у нього залишився її редикюль. Він радісно кидається їй навздогін.) Постривайте!.. Постривайте!..

(Світло прожекторів поступово зосереджується на матрьошках.)

КІНЕЦЬ

9 серпня 1994 р., Стамбул